

Pagalbon Izraeliui!
Apsivienijo.
Mazeltou!
Pas Sietyniecūs.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States,
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 118

★ ★ ★

Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Gegužės-May 19, 1948

★ ★ ★

Metai XXXVIII.

Dienraščio XXX.

Izraeliaus nepriklausomybė paskelbta ir jau Jungtinių Valstijų de facto pripažinta. Tai patį padarė ir Tarybų Sąjunga.

Viskas įvyko nepamatu greičiu.

Bet ar žydų respublika gyvuos, ar ji atsilaisvys prieš arabiškų valstybių armijas ir modernius ginklus, gautus iš Anglijos ir Amerikos?

Jei Jungtinės Tautos ir Jungtinės Valstijos greit neįteiks žydams pagalbos, tai vargiai ji atsilaisvys, vargiai ji nebus arabiškų armijų okupuota.

Žinoma, tai nereikš, kad arabai iš Izraeliaus respublikos nebus vėliau išguiti. Izraeliaus respublika lemta gyvuoti ir ji gyvuos!

★ ★ ★
Žydai apsievienijo. Jų pagrindinio kovinio — Irguno ir Sternio nariai — įstoja į Hagana, viešąją armiją.

Po Izraeliaus nepriklausomybės deklaracijos dokumentu pasirašė visos partijos, įskaitant ir komunistų.

Beje, Komunistų Partija dabar vadinsis Izraeliaus Komunistų Partija. Iki šiol ji vadinosi Palestinos komunistų partija. Arabai komunistai, matyt, organizuos savo partiją.

Visas pasaulis šiuo metu stebi tai, kas darosi nedideliose Izraeliaus plėtuose.

Stebi, bet mažai ką daro naujam kraštui padėti, kuomet ji terioja anglių ir Wall Stryto užsiundyti arabiškų valstybių puolikai.

★ ★ ★
Didžiam New York, kur žydu kilmės žmonės sudaro didelę gyventojų dalį, vyksta milžiniškas judėjimas. Praėjusį šeštadienį Polo Grounds stadione įvyko 40,000 žydų masinis suskrydis.

—Mazeltou! Mazeltou! (sveikinimai, sveikinimai!) — aidėjo iš didžiulės minios krūtininių šūkliai.

Sekmadienį didžiulis Madison Square Gardenas buvo kupinas žydų.

Vis tai sanskridžiai, ant greitųjų suaukšti istoriniam įvykiui atžymėti.

Kitas ir konkretesnis šūkis: — Duoti Izraeliui ginklų! Kuoveikiausiai nuimti embargo nuo ginklų!...

Šiam obalsui mielai pritaria plačioji Amerikos visuomenė.

★ ★ ★
Praėjusį sekmadienį teko būti Newarko Sietyno Choro pramogojė.

Sietyno Choras šiuo metu vienas geriausių mūsų chorų Amerikoje, jei ne pats geriausias. Turi nemažai jaunimo — su gerais balsais ir talentu jaunimo. Choro vadovas — energingas ir gabus Walter Žukas.

Prieš porą savaitių sietynieciai buvo lėktuvu nuskrędę Chicago ir ten davę koncertą, kuriuo sužavėjo klausytojus.

Patiko man sietyniecų "Moonlight Melodies." Tiesa, turinio požiūriu jis nedavė nieko "ekstra," bet formapūki!

Dainos būvo gražiai sukombinuotos su šokiais, su muzika — smuika, piano solo.

Dainos — lietuviškos ir angliskos; dainos choro ir solistų. Visiškai apdairiai susjūchronizuota ir sudarė žavėsio ir smagumo klausytojams.

Beje, sietynieciai buvo talikon pasikvietę du dainininkus iš Brooklyno — Albertą Vasiiliauską ir mūsų lakštingalą — Dolores Petronytę.

★ ★ ★
Taigi, baigiasi žieminės pra-

Wallace Džiaugiasi Stalino Atsakymu

San Francisco, Calif. — Henry Wallace džiaugsmingai tarė apie premjero Stalino atsiliępimą į Wallace'o atvirą laišką:

"Rusijos premjero pareikšimas Jungtinių Valstijų žmonėms yra tikrovinis ir aiškus Rusijos pasiūlymas susėsti ir apsvarstyti skirtumus tarp šių dviejų šalių, surasti būdus ir priemones 'šaltajam karui' baigti."

Žinia apie Stalino atsakymą buvo paduota Wallace'ui, kuomet jis kalbėjo per radiją. Susijaudinęs Wallace sakė:

"Aš esu nusizėminusias ir giliai dėkingas, kad patarčiau šiam pasiūlymui dėl mūsų nesutarimų išsprendimo. Jeigu aš bent kiek padėjau taikos reikalui pasaulyje, tai jausiu, kad visa mano rinkiminė kampanija yra milžiniškas pasisekimas."

Skerdyklos Mojasi Sulaužyti Streiką

Chicago. — Swift skerdyklų kompanija pertraukė derybas su CIO skerdyklinė unija dėl algos pakėlimo. Streikas prieš didžiąsias skerdyklas tęsiasi jau 63 dienas. Kompanijos laukia milicijos streikui laužyti.

Kearny, N. J., Eksplozija Užmušė bent 10

Kearny, N. J., geg. 18. — Eksplozija čionaitiniame Coppers Co chemikalų fabrike užmušė bent 10 žmonių; kai kuriuos kitus sužeidė. Sprogimo trenksmas buvo girdėti per 15 mylių.

Washington. — Prasideda derybos tarp minkštųjų angliakasyklų kompanijų ir Mainierių Unijos dėl naujos sutarties.

Amerika Pasiūlė Jungt. Tautom Sustabdyt Arabų-Žydų Mūšius

Lake Success, N. Y. — Jungtinės Valstijos geg. 17 d. iškėlė Jungt. Tautų Saugumo Tarybai rezoliuciją, kuri įsako žydams ir arabams sustabdyti mūšius Palestinoje per 36 valandas nuo rezoliucijos užgyrimo. Sovietų Sąjungos atstovas Andrius Gromyko reikalavo tuoju svarstyti rezoliuciją, nors tiesiogiai neužgyrė jos turinio.

Amerikos atstovas Warren R. Austin kartu siūlė moks.

Mūsų apylinkėje dar turėsim dvi: sekamą sekmadienį Great Necke bus suvaidinta komedija "Ponas Amerikonas," gi gegužės 30 dieną Kultūrinio Lietuvių Tautų atidarymo proga, pasigerėsime didžiuliu koncertu.

O paskui — piknikai!...

Stalinas Sako: H. Wallace'o Pasiūlymai Gali Būti Pamatas Taikioms Deryboms

Anglai ir Naciai Padeda Arabams prieš Žydus

Ramallah, Palestina. — Bent 8 anglių kareiviai ir 1 naciai padėjo arabams užimti Neve Yaakov miestelį, iš kurio pasitraukė žydų kariuomenė. Anglai ir naciai žinojo, kaip išrankioti minas, kurias žydai užtaisė namuose ir gatvėse, pirm pasitraukdami iš N. Yaakov.

Dewey Pareiškė: Mundto Bilius Nedoras ir Totalitarinis

Portland, Ore. — Ar uždraust Komunistų Partiją? Šiuo klausimu debatavo per radiją du republikonai politikieriai Haroldas E. Stassen ir Thomas Dewey, New Yorko valstijos gubernatoriai. Stassenas griežtai reikalavo, kad Kongresas užgirtų Mundto bilių, kuris siekia nušluoti "politinę komunistų organizaciją" ir kitas pažangias sąjungas bei draugijas.

Dewey atsakė, kad Mundto bilius bergdžias, kad jis laužo Jungtinių Valstijų Konstituciją ir jos Teisių Bilių. "Tai nemoralinis ir totalitarinis" (fašistinis) sumanymas, užreikšė Dewey ir nurodė, kaip Mussolinių, Hitleris ir Kanada, uždrausdami Komunistų Partiją, nieko nelaimėjo.

Dewey priminė, jog Amerika jau turi 27 įstatymus, kuriais galėtų bausti komunistus, jeigu jie darytų ką nors pavojingo šiai šaliai.

Egiptas užgrobė 3,200 tonų reikmenų, kurie buvo keturiais laivais gabenami Palestinos žydams.

New York. — Pakilo pramoninių šėrai Wall Stryte.

Susitarimas tarp Jungt. Valstijų Ir Sovietų Ne Tik Galimas, bet Ir Būtinis, Pareiškė Stalinas

MASKVA. — Premjeras Stalinas sakė geg. 17 d., jog Sovietų Sąjunga galėtų priimti Henrio Wallace'o pasiūlymus kaip "gerą ir naudingą pamatą" taikioms deryboms su Jungtinėmis Valstijomis. Tuos pasiūlymus Wallace išdėstė atvirame laiške Stalinui geg. 11 d.

Stalino pareiškimas, paskleistas per Maskvos radiją, sako, jog nežiūrint santvarkų skirtumo, Jungtinės Valstijos ir Sovietai galėtų ir turėtų taikiai išspręsti ginčijamus klausimus ir bendradarbiauti.

STALINO ATSAKYMAS Į WALLACE'O LAISKĄ

Atsiliępdamas į Wallace'o siūlymus, Stalinas pareiškė:

"Aš manau, jog tarp politinių dokumentų pastutiniaus laikais, siekiančių sutvirtinti taiką, įsteigti tarptautinį bendradarbiavimą ir užtikrinti demokratiją, svarbiausias dokumentas yra atviras laiškas p. Wallace'o, trečiosios partijos kandidato Jungtinių Valstijų prezidento viečiai.

P-o Wallace'o atviras laiškas negali būti laikomas tik paprastu pareiškimu, kad pageidaujama gerinti tarptautinę padėtį, kad pageidaujama išspręsti skirtumus tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų ir kad geistina surasti būdus tokiam susitarimui.

Jungtinių Valstijų valdžios pareiškimas gegužės 4 d. ir Sovietų Sąjungos atsakymas geg. 9 d. yra nepakankami todėl, kad jie tikrai pareiškia pageidavimą išspręsti Sovietų-Amerikos skirtumus ir neina toliau.

Atvirojo laiško svarbioji prasmė yra tame, kad jis nesitenkina tikrai pareiškimu, bet toliau eina, daro rimtą žingsnį pirmyn ir pateikia daiktiską programą taikiam išsprendimui skirtumų tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Negalima sakyti, kad p. Wallace'o atviras laiškas apima visus skirtumų klausimus be išimties; taip pat negalima pasakyti, kad nereikėtų pagerinti tūlus suformulavimus ir aiškinimus tame atvirame laiške, bet tai ir nėra svarbiausias dalykas šiuo laiku. Pamatinis dalykas yra tas, jog p. Wallace savo laiške atvirai ir teisingai bando duoti daiktiską programą taikingam susitarimui, daiktiskus pasiūlymus visais pamatiniais klausimais dėl skirtumų tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Šie pasiūlymai yra visiem žinomi: Bendrai sumazinti apsiginklavimą ir uždraust atominį ginklų vartojimą; padaryti taikos sutartis su Vokietija ir Japonija ir išrūti klausimą dėl kariuomenės ištraukimo iš tų kraštų; ištraukti svetimąją kariuomenę iš Kinijos ir Korejos; gerbti įvairių šalių nepriklausomybę (suverenumą) ir nesikišti į vidinius jų reikalus; neleisti karinių bazių laikyti kraštuose, kurie yra Jungtinių Tautų nariai; pasauliniai išvystyti tarptautinę prekybą, užginant jos varžymus prieš bet kurią šalį; Jungtinių Tautų ribose paremti ir ekonominiai atsteigti nukentėjusius nuo karo kraštus; ginti demokratiją ir užtikrinti pilietines teises žmonėms visose šalyse, ir t.t.

Galima sutikti ar nesutikti su p. Wallace'o programa, tačiau vienas dalykas yra neabejotinas: Nėra jokio norinio taikos ir tautų bendradarbiavimo valstybinio politiko, kurią galėtų šia programą ignoruoti, kadangi ji atspindi tautų viltis ir troškimus dėl taikos sutvirtinimo ir, be abejo, bus remiama daugelio milijonų paprastųjų žmonių.

Aš nežinau, ar Jungtinių Valstijų valdžia užgria p. Wallace'o programą, kaip pamatą susitarimui tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Kas liečia Sovietų Sąjungos vyriausybę, jinai mano, jog p. Wallace'o programa galėtų tarnauti kaip geras ir vaisingas pamatas tokiam susitarimui ir tarptautinio bendradarbiavimo išvystymui, kadangi Sovietų Sąjungos vyriausybė laikosi tokios nuomonės, jog nežiūrint skirtumų ekonominėse santvarkose ir ideologijoje, šių santvarkų gyvavimas sykiu ir taikus skirtumų išsprendimas tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų yra ne tik galimas, bet taipgi, be abejo, reikalingas bendrosios taikos labui.

Teisėjas Palaiko Drausmę Prieš Mainierių Uniją

Washington. — Federalis apskrities teisėjas Goldsborough atšaukė antrą bausmę Mainierių Unijai ir jos pirmininkui Johnui L.

Lewisui, esą, už "civilį teis- mo paniekinimą"; bet Goldsborough toliau palaiko indžionkšną, užginantį mainieriams streikuoti.

Jeruzalė. — Arabai sakosi sėkmingai atakuoją žydiską Jeruzalės dalį.

Atominių Ginklų Bandymuose Dalyvavę 10 Tūkstančių

Washington. — Prezid. Trumanas paskelbė, jog pilnai pavyko naujų atominių bombų, atominių torpedų ir kitų tokių sviedinių bandymai Eniwetok salos srityje, Pacifiko Vandenynė. Tuose bandymuose dalyvavo 10,000 jūreivių, kareivių, lakūnų ir mokslininkų. Slepia bet kokios tikresnės žinios apie tai.

Žydai Užėmė Acre, Suėmė 4,000 Arabų, Bet Tel Aviv Pavojuj

Palestina, geg. 18. — Žydai užėmė Acre miestą ir uostą, arti Lebano rubėžiaus, ir suėmė 4,000 arabų kareivių ir oficerių, sakoma, daugiausiai lebaniečių. Galilejoje, šiaurinėje Palestinoje, žydai suardė didelį tvenkinį ir jo vandenimis nuskandino 500 arabų, kaip praneša žydų vyriausybė.

Egiptėnai, vartodami angliškus lėktuvus, jau ketvirtą dieną paeiliui bombardavo ir apšaudė didžiausią žydų miestą Tel Avivą.

Egiptėnų arabų komanda praneša, kad jie užėmė Gaza miestą ir, maršuodami pajūfiais į šiaurę, pasiekė vietą tik už desėtko mylių nuo Tel Avivo.

Arabų Legionas iš Transjordanos užėmė pozicijas tik už 5 mylių nuo Jeruzalės; teigiama, kad jų artilerija jau siekia Palestinos vidurį.

Atlantic City, N. J. — Senatorius Glen Taylor sveikino CIO Kalliasiuvių unijos kovingumą.

ORAS. — Būsią šilčiau.

Telkiama Michigano Policija ir Milicija prieš Auto. Streiką

Detroit. — Kuomet šimtai streiko pikietininkų pastojų kelią raštininkams ir priežiūros samdiniams Chryslerio automobilių Highland Park fabriką, tai policija žiauriai užpuolė streikierius. Kilo muštynės; buvo apkulta keliolika policininkų ir sužeista keletas pikietininkų.

Serifas užtraukė Michigano valstijos policiją prieš streikierius. Republikonas gubernatorius Kim Sigler įsakė pulkui milicijos pasirost veikti prieš streiko pikietininkus. Wayne apskrities teisėjas Theodore Richter davė laikinį indžionkšną, uždrausdamas streikieriams daugmeniskai pikietuoti.

General Motors Darbininkai Rengiasi Streikuoti Ruošiasi streikui 225,000

Sovietai Pripažino Izraeliaus Valstybę

Maskva. — Sovietų Sąjunga pilnai pripažino Izraeliaus valstybę Palestinoje. Sovietinio pripažinimo prašė Moshe Shertok, Izraeliaus užsienio reikalų ministras, telegrafuodamas Molotovui, Sovietų užsieniam ministrui.

Molofovas atsakė:

"Sovietų Sąjungos vyriausybė nutarė oficialiai pripažinti Izraeliaus valstybę ir laikinąją jos valdžią. Sovietų vyriausybė tikisi, jog nepriklausomosios žydų valstybės įkūrimas tarnaus taikos sustiprinimo ir saugumo reikalui Palestinoje ir Artimuose Rytuose; mes taipgi reikiame pasitikėjimo, kad sekmingai išsivystys draugiški santykiai tarp Sovietų Sąjungos ir Izraeliaus valstybės."

Milžiniškas Atom-Bombinis Lėktuvlavis

Washington. — Kongresmanų komitetas užgryė statymą milžiniško lėktuvlavių atominiais bombėmis nešioti. Lėktuvlavis bus 65,000 iki 80,000 tonų ir lėsuos nuo 125 iki 200 milijonų dolerių.

Statybos Kompanija Naikina Uniją

Newark, N. J. — Fairmount gyvenamųjų namų statymo kompanija paleido 300 unijinius darbininkus ir paskelbė, kad samdys tik neunijistus. Kompanijos namų projektas siekia 10 milijonų dolerių vertės.

Washington. — Amerikos valdžia dar neatsiliępė į Stalino atsakymą Wallace'ui dėl taikių derybų tarp Sovietų Sąjungos ir Amerikos.

General Motors darbininkų, dirbančių 90-je fabrikų įvairiose valstijose. Jų paliaubos su kompanija išibaigs gegužės 28 d. CIO Auto. Darbininkų Unija reikalauja visiems pakelti algą 15 centų valandai. Reikalaujama ir tūlų kitų priedų, sakoma, siekiančių dar 10 centų valandai.

(Columbus, Ohio. — Sustreikavo 1,000 Fisher auto. body darbininkų.)

Ragina Atmest Priesaiką Prieš Komunistus

Washington. — CIO Valdininkų Darbininkų - Tarnautojų Unijos pirmininkas ragino visus pareigūnus atmesti Tafto-Hartley'o įstatymo reikalaujamas priesaikas prieš komunistus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

327 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. — Tel. STAG 2-3878

President, GEORGE KURATIS; Sec.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS

Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$7.00	Canada and Brazil, per year	\$8.00
United States, per 6 months	\$3.75	Canada and Brazil, 6 months	\$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$3.00	Foreign countries, per year	\$3.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	\$1.50	Foreign countries, 6 months	\$1.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Mėsa, Aplaištyta Darbininkų Krauju

100,000 mėsos pramonės darbininkų dar vis tebėra streiko lauke.

Sakoma, ši savaitė būsianti sprendžiamoji streikui savaitė. Per šią savaitę samdytojai dėsią daugiausiai pastangų darbininkų streikui sulaužyti.

Samdytojai, mėsos pramonės magnatai, ne juokais ryžtasi streiką sutrukdyti. Jie naudoja visokius "triksus", jiems pagalbą, beje, stoja policija.

Kansas City, Kansas, 35 darbininkai, policijos žiauriai sumušti, dar vis tebėra gydomi.

St. Paul mieste, Minnesotoje, policija išstėjo prieš streikierius ir tarp abiejų pusių įvyko susirėmimas.

St. Paul mieste, beje, jau ir milicija išstatyta prieš streikierius; gubernatorius ją išstatė, kad būtų galima "tyarką palaikyti."

Daug streikierių, sakoma, jau neturi lėšų pragyvenimui. Kad ir labai sunkiai jie verčiasi, tačiau, visvien ryžtingai laikosi kovos fronte.

Na, o iš kitų unių pagalbą tegaua nedaug!...

Jeigu samdytojams pavyktų šis mėsos pramonės darbininkų streikas sulaužyti, tai tuomet būtų užduotas didelis smūgis visoms darbo unijoms — visiems darbininkams. Turime suprasti, jog samdytojai veikia išvien. Laimėje vienur, jie sieksis prieš darbininkus laimėti ir kitose pramonėse.

Visa tai deda pareigą ant visų ypačiai organizuotų darbininkų padėti mėsos pramonės streikuojantiems darbininkams.

Negalima prileisti samdytojams šį streiką sulaužyti.

Dvasiškijs ir Taika

Aną dieną Henry A. Wallace, kalbėdamas Madison Square Gardene, tarp kito atsisaukė į dvasiškijs, kad ji stotų kovon už taikos išlaikymą, prieš karo provokatorius.

Jeigu dvasiškijs norėtų, aišku, ji atliktų naudingą darbą žmonių judėjime už pastovios taikos išlaikymą.

Tenka pripažinti, jog protestantų dvasiškijs tuo atžvilgiu darbuojasi neblogai.

Neseniai Bostone įvykusioji bertaininė metodistų konferencija, kurioje dalyvavo iš viso pasaulio metodistų dvasiškijs atstovai — apie 60 vyskupų ir kitokių dvasiškių — pasisakė už taiką, prieš karo kurstytojus. Konferencija pasisakė už tai, kad Amerika pradėtų pasitarimus su T. Sąjungos vyriausybe ir kad abiejų kraštų vyriausybės bandytų išlyginti nesusipratimus ir tuomet taikai pasitarnauti.

Deja, kiek tai liečia katalikų dvasiškijs — kitas dalykas. Ji nusistatčius šališkai. Užuoat dirbus už taiką, Vatikano kurstoma, katalikų dvasiškijs dirba išvien su karo provokatoriais.

Paimkime lietuvišką katalikų dvasiškijs Amerikoje. Ar jūs girdėjote bent iš vieno kunigo aiškų pasisakymą prieš karo kurstytojus? Žinoma, negirdėjote! O tuo pačiu sykii ši pati dvasiškijs diena iš dienos kursto parapijiečius prieš Tarybų Sąjungą; tą kraštą šmeižia, niekina ir ne vienas kunigėlis yra pareiškęs noro matyti naują karą!

Taip vadinamoji katalikų (klerikalinė) spauda vaidina tokią pačią rolę.

Na, o drąsiai galime sakyti, jog 99 nuosimčiai lietuvių katalikų darbo žmonių stoja už taiką, trokšta pastovios taikos. Karo jie bijosi (ir teisingai), kaip didžiausios sau ir visai žmonijai nelaimės.

Būtų gražu ir naudinga, jei lietuviai katalikai parapijiečiai, paklausti Wallace'o, reikalautų, kad jų klebonai keistų savo politiką!

Korespondentas George Polk.

Graikijoje kažin kas nužudė amerikini radijo korespondentą George Polk. Jo kūnas rasas Salonikų miesto prieplaukoje.

Kas Polk nužudė? Už ką?

Polk, sakoma, ryžosi vykti į graikų patrijotų (partizanų) valdomą teritoriją, pasikalbėti su patrijotų liaudies vyriausybės nariais ir apie tai raportuoti Amerikos žmonėms.

Prieš virš savaitę (gegužės 9 d.) laiko jis išvyko iš savo kambario, kurį turėjo nušinuomavęs viename Salonikų hotelyje, ir po to niekas jo nematė, iki kūnas buvo surastas prieplaukoje. Jo rankos ir kojos buvo surištos viela. Matyt, Polko nužudytojai buvo manę, jog tokiu būdu įmestas į vandenį, kūnas niekad pakraščio nepasieks ir jo niekas nesuras. Banditai, nužudydami korespondentą, manė pasieks du dalykus: palankaus graikų partizanams korespondento nebebus ir kaltė dėl jo "neatsiradimo" bus primesta partizanams. Bet jiems nepavyko.

Taiigi, klausimas "kas ir už ką," atsisako pats savaimė. Polk'ą bus nužudė graikų monarchistiniai banditai dėl to, kad jis buvo, jų nuomone, palankus partizanams-patrijotams. Tai galėjo būti atliktą su Sofulio valdžios pritarimu.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

ATSAKYMAS KATALIKIŠKIEMS FAŠISTAMS

New Yorko miesto majoras O'Dwyer, kaip ir milijonai kitų padorių amerikiečių, besąlyginiai pasmerkė ir atmetė Kongresan įneštą Mundt-Nixon'bių. Jis pasakė, kad šis bilius veda į fašizmą.

Toks majoro O'Dwyer nusistatymas labai nepatiko organizacijai, pasivadinusiai "Katalikais Karo Veteranais", kurios vadovybė aiškiai fašistuoja. Jos prezidentas Forbes atvirai ir viešai pasmerkė majorą "Jūsų nusistatymas", girdi, "mus visus supurtė."

Dabar bonas O'Dwyer parašė Forbesui atsakymą. Savo laiške majoras rimtai pareiškė, kad šis "bilius yra pavojingas, ir kad jojo pavojus siekia daug toliau, negu pažabojimas komunizmo... Ir juo daugiau aš šį bilį studijuojū, tuo aiškiau man pasidaro, kad jis toli gražu neapsaugo amerikietiško gyvenimo būdo, priešingai, jis toli neuitų linkui to būdo panaikinimo."

Taip lygiai kalba ir komunistai, kad šis bilius nėra nukreiptas tik prieš komunistus bei komunizmą, kad jis lygiai pavojingas visiems amerikiečiams, visoms Amerikos žmonių demokratiniams teisėms. Tik trumparegiai tos tiesos šiandien nemato, jie nurodo.

"Šis bilius", toliau nurodo p. O'Dwyer, "patiekia pavojingą trumpą kelią į minities kontrolę ir į policinės valstybės reguliacijas. Jis igalina vieną valdžios viršininką interpretuoti ir cenzūruoti žmonių mintis ir opinijas, ir leidžia jam nuspręsti išdaviškumą arba nelojalškumą bile kokios politinės, civilinės arba religinės organizacijos."

Majoras pataiko tiesiai pirštū į aki, kada jis primena Katalikiškiems Veteranams, kad Mundt-Nixon Bilius, tapęs įstatymu, galėtų būti labai gražiai panaudotas prieš katalikus. "Kaipo katalikai", jis sako, "mes neturime pamiršti tuos persekiojimus, kuriuos mums teko panešti nuo Know Nothing Partijos, nuo Ku Klux Klano. Neigi mes priivalome pamiršti piktąją anti-katalikišką agitaciją prieš Al. Smith laikie prezidentinių rinkimų. Nėra negalima įsivaizduoti tokia padėtis, kad kur nors Ku Klux Klaniskas viršininkas, nusiteikęs prieš katalikų mažumą, galėtų paskelbti katalikus išdaviškais, nelojalais, arba tarnaujančiais svetim. tautai. Tas gali atrodyti dabar negalimu, bet šis bilius atidaro duris, ir atidaro labai plačiai, kaip tik tokioms fantastiškoms galimybėms.

"Kaipo katalikas, kalpo karo veteranas ir kaip poliētis, gyvenęs pasaulio didžiausiam mieste, kuriame aštuoni milijonai visokių rasų, spalvų, religijų ir supratimų gyvena taikoje ir ramybėje amerikiečių demokratijos dvasioje, aš turiu priešintis Mundt Biliaus

Graikijos monarchistų valdžia areštuoja ir žudo simtais graikais patrijotais, — ji tai daro viešai. Gi slapta banditai jos agentai žudo svetimsalius korespondentus, kurie nepritaria jų vispatavimui.

Abejojama, ar bus išaiškinti Polk'o žudeikos.

Bet mes neabejojame tuo, kad, nepaisant, kokius baisius darbus atlieka graikai monarchistai-fašistai, jiems Trumanas pagalbą visvien teiks.

patvarkymams ir principams."

Šis geras, aiškus ir atstorus majoro O'Dwyer pareiškimas, suprantama, labai nepatiks Forbesui ir visai tai klikai, kuri dabar Katalikams Karo Veteranams vadovauja. Jie tos organizacijos vardu remia visus reakcinius, fašistinius žygius tiek Kongrese, tiek visam gyvenime, kurie siekia sunaikinti Amerikos žmonių laisves.

GERAI IŠBARĖ, BET TEISINGOS IŠVADOS NEPADARĖ

Menševikų Keleivis išdrožia ilgą ir teisingą pamokslą savo kaimynų klerikalų Darbininkui apie žydus. Pacitavęs iš Darbininko bjaurius, melagingus antisemitinius plepalus, Keleivis sako:

Žinovai sako, kad Hitleris tikrai yra miręs, bet Hitlerio dvasia, šiuose "Darbininko" žodžiuose tikrai tebėra gyva. Ji gyva savo besaiki neapykanta link žydų. Kartu toji dvasia matosi ir nemoksliskuose "sąmprotavimuose" apie žydų karalystę.

Pasakymas, kad žydai "įkūrė savo karalystę ant ciro imperijos griuvėsių" yra senas, kaip usuotas Adolfas. Tai reiškia, kad bolševizmas yra žydų padaras, o šiandieninė Rusija yra žydų valdoma. Amžinatilis Hitlerio "judeomarksizmas" prisikėlė praloto Urbanavičiaus laikraštyje ir rodė savo kvaillą, bet ignorantiskai drąsų snukutį. Dar kvailesnis Hitlerio propagandos palikimas matosi posakyje, kad prie Europos nuterėjimo "prisi-dėjo ir žydų rankos." Tai sena hitlerinė propagandos dainelė, kad antra pasaulini karą sukėlė žydai. Ne Hitleris, bet žydai.

Žydai sukūrė bolševizmą, žydai kalti "dėl pasaulinio karo, žydai veržiasi turėti savo karalystę "dabar," kada jie turi plačią Rusijos teritoriją...

Mes nekritikuojame šitų nesveikto, aklo ir pralotiskai idiotiško antisemitizmo. Jis yra žemiau kritikos. Bet idomu yra, kiek hitlerinis fašizmas dar yra gyvas kai kurių žmonių galvose.

Palestinos klausimas šiandien yra didžiųjų valstybių varžytynių sukuryje... Todėl jis toks painus. Bet "išristi" tą klausimą skystomis antisemitiskomis Hitlerio atrugomis gali tikrai žmonės, kurie dar tebegyvena "Naujosios Europos" propaganda ir kurie vis dar tebedusauja—"ach, kad fuieris čia būtų..." (K., geg. 12 d.)

Pilnai sutinkame ir sakome "valio!" Tačiau bėda su šiuo pamokslu yra tame, kad jis susideda iš plikų žodžių, neparemtas autorių darbais. Keleivio redaktorių darbai byloja priešingai. Argi ne faktas, kad Strazdas, Jonuškis ir Michelonas turi sudarę bendrą frontą su tais klerikalin. hitlerininkais iš Darbininko pastogės? Argi jie ne visi įeina į Lietuv. Tarybos Bostono Skyrių, ir toje pačioje prohitlerinėje baloje maudosi?

Šis šių vyrų pamokslas būtų buvęs nuosirdus tik tada, jeigu jo pabaigoje būtų

buvę jų pasakyta: Mes buvome vaikiški ir žiopli, kad susidėjome ir išvien, dirbome su pralotu Urbanavičium, Kneičiu ir kitais anti-semitais ir fašistais. Dabar susipratome, juos pažinome ir daugiau mums su jais nepakeliui!

SUSILĖ IEŠKO UŽ SAVE KVAILESNIŲ

Naujienos (geg. 15 d.) sako: "Lietuvoj mažazemiams prievarta primetama daugiau žemės." Reiškia, Lietuvos mažazemiai bei bežemiai valstiečiai nenorėjo ir nenori žemės. Jiems tarybė ne vyriausybė po prievarta žemę bruka.

Ir Naujienų redaktoriai susilę ieško už save kvailesnių, kurie šiai jų nesąmonei tikėtų. Kas nors mažais supratimui turi apie Lietuvos valstiečius, tas supranta, kokia tai nesąmonė yra.

Šitam savo supratimui arba "pranešimui" paremti Naujienos demagogiškai iškraipo Lietuvos Komunistų Partijos sekretoriaus Sniečkus pranešimą, padarytą partijos CK. plenumo. Kaip ir paprastai Lietuvoje priimtu savikritikos būdu, Sniečkus smarkiai kritikuvo apskričių komitetus, kurie dar nėra pilnai pravedę žemės reformos, tai yra, dar nėra užbaigę žemės išdalinimo bežemiems ir mažazemiams valstiečiams. Už pavyzdį tokio apsilėidimo Sniečkus paėmė Šiaulių, Kupiškio ir Tauragės apskričių partinius komitetus. Jis reikalavo, kad ten ir virš kitur žemės išdalinimas turi būti užbaigtas be jokio delsimo, kad visi komitetų pasiteisinimai už apsilėidimą neturi jokios vertės. Jis nurodė, kad žemės yra ir maž dar yra bežemių bei mažazemių, kurie nėra gavę žemės. Komitetai turi prižiūrėti, kad valdžios organai žemės jiems suteiktų.

Tai juk nėra niekam prievarta žemės primetimas. Tai yra reikalavimas, kad tuojau ir pilnai visur būtų pravedta tarybinės vyriausybės žemės reformos programa.

KLERIKALŲ DRAUGAS - UŽ SKEBUS IR TERORĄ PRIEŠ STREIKIERIUS

Ilgai ir sunki yra skerdyklų darbininkų kova. Visur prieš juos vartojamas bjaurus teroras. Daugelyje vietų streikieriams galvos skaldomos. Ypatingai šioms dienomis Minnesotoje puolami streikieriai. Tos valstijos gubernatorius pašaukė nacionalinę gvardiją ginklais "palaikyti tvarką," tai yra, apsaugoti skebus ir terorizuoti streikierius.

Ar Chicago's kunigų Draugas pasmerkia skebus ir valdžios organus už terorizavimą darbininkų? Kur tau. Draugas atvirai išstoją prieš streikierius. Štai kokį bjaurų pranešimą Draugas patalpino gegužės 15 dieną:

St. Paul, Minn., geg. 14.—Gauja 200 laždas nešinių vyrų viđurnaktį užpuolė su-streikuotą Cudahy & Co. mėsos fabriką Newport mieste, išdaužė mašinerijas ir pastato vidų, ir pagrobė 30 darbininkų ir fabiko sargybinių kaip įkaitus. Penkių įkautų šiandien dar buvo pradingę. Ysiai paleistieji buvo sumušti, penki jų labai sunkiai sužeisti.

Fabiko užvaizda H. W. Reister sakė, nuostoliai bus "didoki." Gauja sumušė sar-

Lietuvos Žinios

INSTRUMENTAI PIENINIŲ LABORATORIJOMS

Vilnius. — Arthimausiu metu respublikos pieninių laboratorijoms ir pieno nugriebimo punktams bus paskirstytas didelis skaičius įvairių instrumentų. Pieninėms pateikiama 10 tūkstančių buterometrų, kurių pagalba nustatomas pieno riebumas, o taip pat 5 tūkstančiai komplektų pipėčių pieno pavyzdžiams imti. Taisi įgalins pavyzdgingai organizuoti pieno kokybės nustatymą.

RADIO APARATAI IR BATERIJOS

Vien tik praėjusiais metais 1180 kaimo klūbų-skaityklų prabilo radijas: jose buvo gauti radio imtuvai "Rodina". Šiuo metu į periferiją išsiunčiami dideli kiekiai baterijų imtuvams — visp 1900 komplektų. Šiemet klubai-skaityklos vėl gaus šimtus naujų radio aparatų.

ŠALDYTUVŲ KOM-PRESORIAI

100 tūkstančių kalorijų per valandą pajėgumo kom-

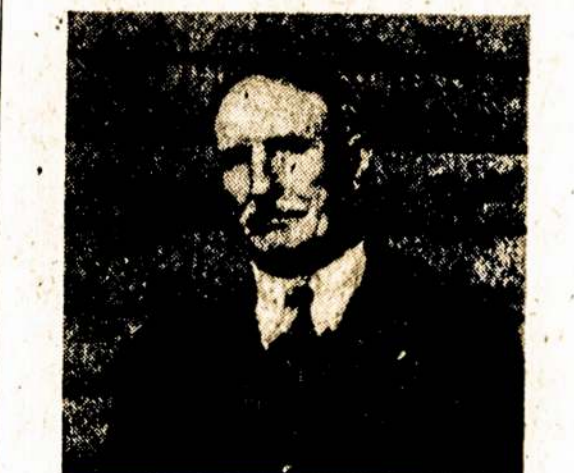
Ketveri Metai be Juozo Ramanausko

Gegužės 18 dieną sukako lygiai ketveri metai, kai mirė Juozas Ramanauskas iš Minersville, Pa.

Šia proga senutė Marijona Ramanauskienė, velionės našlė, prisiųsdama Laisvės penkinę, žymi: "Jūs paminkit tą sukaktį, nes aš negaliu, ašaros iš akių bėga..."

Juozas Ramanauskas buvo vienas retų Amerikos lietuvių darbininkų, taip kruopščiai veikusių lietuviškuose dirvnuose.

Ilgus metus jis dirbo an-

Juozas Ramanauskas

gliakasyklose, Šenadoryje, Minersville, ir dirbdamas sunkiai kasyklose, kasdamas anglį, niekad nepamiršo organizacinio ir visuomeninio lietuvių judėjimo. Vellonis buvo nuoplatinis ir dažnus Laisvės bendradarbis, priklausęs pažangiosioms lietuvių darbininkų organizacijoms.

Juozas Ramanauskas mirė prieš ketveris metus, tačiau jis nėra pamirštas; jo naudingi visuomeniški darbai visuomet bus atminti ir jie suteiks kitiems, pasilikušiams, įkvėpimo ir noro darbuotis dėl darbo žmonių gerovės ir laimingesnio rytojaus!

gybinį prie vartų ir išlaužė varfus. Telefonų vielos buvo išrautos, raštinės baldai ir mašinos sudaužyti. Gyvulių tvartai buvo atidaryti ir 200 kiaulių buvo pleistos.

Matote, kovingi streikieriai vadinama "gauja." Niekur nesakoma, kad tie "pagrobti darbininkai ir sargai" buvo kompanijos pstatyti skebai ir mušeikos.

presoriai šiomis dienomis iš šalies sostinės atsiųsti Vilniaus šaldytuvams ir Kauno pieno perdirbimo kombinatui. Keturių mėsos kombinatų — Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių — medicinos preparatų cechams prisiųstos šaldymo kameros, kuriose temperatūra gali kristi ligi 60 laipsnių šalčio.

LITERATŪROS VAKARAI KAIMO SKAITYKLOJE

Sakiai. — Mėgiama poilsio vieta Žickalnių apylinkės (Barzdų valsė.) valstiečiams yra jų klubas-skaitykla. Ne tik pasisukaityti laikraščių ar sužinoti naujienų ateina jie čia: klubo darbas įvairus ir turiningas. Vedėjos drg. A. Brazaitytės iniciatyva vyksta literatūros vakarai. Dabar juose nagrinėjama "Jaunoji gvardija."

Kapitališkai atremontuotas malūnas Žasliuose (Kaišiadorių apskr.). Įrengta nauja transmisija, sutvarkytas pajėgus lokomobilis ir t.t.

SOCIALISTINĖS STATYBOS SKYR. MUZIEJUJE

Panevėžys. — Stenduose išdėstytos diagramos, nuotraukos. Jos vaizduoja pokarinį miesto ir apskrities pramonės kilimą, penkmečio statybą, parodo kaip vystomas žemės ūkis. Čia pat parodyta ir dalis šių pasiekimų: vienas prie kito išdėstyti cukraus, muilo, spirito ir kitų atkurtųjų pramonės įmonių produkcija. Vietos kraštotyros muziejus gerai padarė, įsteigęs socialistinės statybos skyrių. Pastarasis, vis papildomas naujais eksponatais, parodys lankytojams kokių naujų pasiekimų kas karta susilaukia miestai ir apskritis.

BIBLIOTEKA NAUJOSE PATALPOSE

Panevėžys. — Didelis mūrinis namas baigtas atstatyti Respublikos gatvė. Prieš kurį laiką pirmojoje atstatyto pastato dalyje pradėjo dirbti kultūros namai. Dabar statybininkai perdavė naudojimui visą namą, ir ji persikėlė miesto viešoji biblioteka Nr. 1. Erdvioje salėje įrengta skaitykla.

90,000 VIENADIENIŲ VIŠČUKŲ

Panevėžys. — Didelius uždavinius šiais metais pasisėmė Panevėžio viščiukų perykla. Per sezoną čia numatyta išperinti daugiau kaip 90 tūkstančių vieniadienių viščiukų ir apie 2,5 tūkstančio kitų naminių paukščių.

Pagrindinį kiekį kiaušinių peryklai patieks esantis prie jos Staniūnų tarybinis ūkis. Jame šiuo metu auginama daugiau kaip 4,000 veislinių vištų, daugiausia lėghornų ir rodilandų. Arthimausiomis dienomis bus pradėtas kiaušinių rinkimas artėjančiam perinimo sezonui.

Plečiamas peryklos pajėgumas. Tam tikslui jai pastatytas naujas inkubatorius.

Auga Parduotuvinių Skaičius Telsiuose. Paskutiniu metu čia išteigtos dvi mėsos, viena pramoninių pregių ir viena drabužių parduotuvė.

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalui ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tikrai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokit žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

Laisvės Statula Raudotų, Jeigu Tai Sužinotų

Mūsų šalyje, New Yorko mieste, gyvena jauna darbuotoja vardu Claudia Jones. Kam yra taikosi dalyvauti darbininkų ir bendrai liaudies konferencijose, didžiojoje pažangios organizacijos masiniuose mitinguose, tie yra matę ir girdę Claudiją. Tai veikėja, kurią negrįžamai myli, kaip dukterį, o visas darbininkų judėjimas ją skaito vadovaujančia moterimi ir simboliu galimybių visų darbo žmonių vieningumo.

Claudia atvyko į Jungtines Valstijas iš Trinidad, būdama 8 metų amžiaus. Dabar jau yra čia išgyvenusi 24 metus. Pirmą kartą, 1940 metais, ji paprašė mūsų šalies pilietybės, užsimokėjo už patikrinimą apie jos atvykimą į šią šalį, gavo kvitą, bet nebesulaukė pranešimo, kad jai jau gali būti suteikta pilietybės. Pakartojus paklausimą laišku, jai atsakė, kad "pažinrės."

Taip "bežiūrint" praėjo 7 metai. Tuo laikotarpiu Claudia ėjo daug visokių pareigų už mūsų pergalę ant fašizmo ir už išlaikymą demokratijos namie, už geresnės ateitį visiems. Nuo jaunutės mokinės pradėjusi dalyvauti pažangiuose veiksmuose, jina įstojo į to laiko pažangiausias organizacijas, tarpe jų ir į komunistų partiją.

Jinai yra narė po karo įsisteigusios pasaulinės moterų organizacijos, veiklos organizacijos amerikiečių sekcijoje — Amerikos Moterų Kongrese ir, kaippo negrįžamai vadovaujanti veikėja — organizuotoja ir švietėja negrįžamai.

Į tos pavyzdingos moters butą prieš keletą mėnesių atėjo trys vyrai ir išvedė ją į Ellis Salą, sulaukiamą deportavimui. Išgyvenusi nuo kūdikių šeimai jina ne-

turi jokių kitų namų ir šalių, neturi kitų draugų.

Amerikos Civilių Teisių Kongresas ėmėsi ją ginti nuo deportacijos.

Am. Moterų Kongresas pareiškė, jog praradimu Claudia Jones prarastume labai daug. Bet kam prarasti? Jeigu uoliai paremsime Civilių Teisių Kongreso ir kitų pažangių organizacijų kovą gynime teisių; jeigu atmesime Mundt bilių; jeigu išrinksime gerą kongresą, gerą prezidentą ir kitus vyriausybinius — jeigu visa tai padarysime, mes apsaugosime Claudiją Jones ir visus kitus nuo deportavimų. Mūsų demokratija žengs pirmyn, ne atgal.

M. t.

Republikonai Neleis Užmiršti, Kad Esu Tik Moteris

New Yorko valstijos piličiai, kaip atsimename, praėjusiuose rinkimuose nubalsavo duoti veteranams bonus. Tai buvo pasekmė liaudies reikalavimų. Ypačingai to stipriai reikalavo organizuoti darbininkai. Komunistai už tai agitavo per savo susirinkimus, leido lapelius. Už tai stodo darbo partija ir unijos.

Kada atėjo eilė tam gauti pinigų, republikonas gubern. Dewey ir jo kolegų kontroliuojamas seimelis aptaksavo visuomenę, tame skaičiuje ir veteranų šeimoms, vieton tam panaudoti valstijos išdovėsių. Tą išdovėsių panaudos puikiems vieškeliams tiesti, kad puikių auto mašinų galėtų greičiau važiuoti, kad nepagražinti šalikėlių nerėžtų mašinoje sėdinčiojo akies. Tai kas, kad taksus mokantysis neturi ir gal niekad neturės auto. Tai kas, kad jis gal dar neturi ir nuosavos pastogės ne tik pirkto, bet nei nuomos.

Tuos taksus sumokėjo (po 10 nuošimčių nuo taksojimų pajamų už 1947 metus) ir moterų veteranų šeimos. Bet... moterų veteranų bėgus negaus. Joms nemoka bonų vaduodamiesi tuo technišku, kad moterų nebuvo skaitomos armijos dalimi, o tik pagalbinėmis. Taigi, nors jos ne mažiau pavojų išgyveno ir darbų nudirbo su tais vyrais, kurie ėjo karinės pareigas užfrontyje, tačiau jų dabar nereikia, tad ko čia joms rūpintis. Neduosime bonų — "tai mairas žino savo vietą!"

Argi nuostabu, kad moterų žino savo vietą. Tūkstančiai moterų, tūlos nešios mažyčius kūdikius ant rankų, suguži į Wallace for President konferencijas, masinius mitingus, komitetus.

Moterys bus pirmosios ir skambinti durų varpeliu su agitacija už Wallace. O varpelių skambinti reikės be galo daug, kad liaudis

Naujosios Anglijos Lietuvių Moterų Suvažiavimas Pasisakė už Wallace

Atsibuvo Suvažiavimas Kovo (March) 21-mą, 1948, Worcester, Mass.

Suvažiavimą atidarė organizatorė M. K. Sukackienė, 11 val. ryto. Mandatus tvarkyti paskirtos V. Kvietkauskienė, Y. Naurienė ir K. Čerešienė. Laikė mandatų tvarkymo buvo pakviestos pakalbėti draugės iš kolonij. Puikių minčių išreikšta.

Iš mandatų pasirodė, kad dalyvauja 82 delegatės, kurios reprezentuoja apie 6,000 narių.

Tvarkos vedėja išrinkta M. K. Sukackienė, užrašų raštininkė — K. Valangevičienė.

Praėjusio suvažiavimo reportas skaitytas ir priimtas.

Finansų reportas priimtas. Kasoje pinigų nuo 1947 m. buvo \$285.48.

Vėliau sekė kolonijų reportai. Pasirodė, labai daug nuveikta per 1947-tus metus, ypač Lawrence, Mass. Ten draugės dirbo išsiųsusios, ir atnešė puikų pelno nuo praėjusių metų

pikniko. Šiemet taip pat piknikas paliktas rengti Lawrence, Mass. Ivykis birželio (June) 6-tą.

Nutarta rengti koncertą ar teatrą ateinančių sezoną, Worcester, Mass.

Kitų metų suvažiavimas įvyks South Bostone.

Išnešta rezoliucija kas link Henry Wallace'io kandidatūros į Jungtinių Valstijų prezidentą. Visos, kaip viena, pasisakė už jo rėmimą ir dirbti savo kolonijose kiek katra išgali, kad padėjus jo vardą balsavimo blankose (balotuose).

Į valdybą išrinktos: Pirm. V. Taraškienė, Vice-pirm. N. Gryblienė, Užrašų rašt.

K. Valangevičienė, Fin. rašt.

O. Damašauskienė, Kasierka Y. Naurienė. Susirinkimas uždarytas 4 val. po pietų.

V. Taraškienė, pirm. K. Valangevičienė, užrašų rašt.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphijos Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyko 8 d. gegužės, 735 Fairmount Ave.

Susirinkimas atsidarė 8 val. vakaro ir visus klubo reikalus perėmė greitai, trumpu laiku, nes šis susirinkimas buvo skirtingas nuo kitų tuomi, kad buvo narės sukviestos šeštadienio vakarą, minėti Motinos Dieną. Draugijai atėjo didelis būrys, už tai pagirtinos. Buvo ir svečių: R. Merkis, F. Walant ir Procius iš Chester, Pa.

Baigus susirinkimą, draugė A. Merkienė pasikaitė iš dienraščio Laisvės reikšmę Motinos Dienos. Marija Ramanauskienė kalbėjo apie moterų veikimą seniau. Procius ir Merkis ilgai kalbėjo.

Išrašė į klubą 5 naujos narės: Ana Rieley, Ana Grafene, Ana Aidokaitienė, ir sekamos dvi dar jaunos draugės, Lyros Chorė narės, Angeline Klimo ir Dorothy Michell. Šios jaunos draugės padarė mums gerą pradžią traukti ir jaunias nares į klubą, nes mes labai jų pageidaujame mūsų veikime.

Ateidamos į susirinkimą, draugės atsinešė įvairaus maisto ir po susirinkimo smagiai pasivažiavo ir pasikalbėjo tarpe savės. Maisto atnešė: Mrs. Michell, H. Tureikienė, A. Aidokaitienė, V. Urbenė, M. Pauliukaitienė, A. Žalnieraitienė, H. Merkienė, Mattis, Mrs. A. Klimo, Miss D. Michell, P. Walantienė. Buvo veik 50 asmenų ir visiems užteko valgių.

Jeigu būčiau praleidusi katrių vardus, meldžiu atpajęgtų atmušti visos komercinės spaudos ir radio atakas ant Wallace'o ir kitų liaudies kandidatų.

A. a.

leisti, nes tik tiek turėjau surašę.

Turiu suminėti pirmesniame susirinkime gautą naują narę M. Ivanauskienę. Jos vardas tuomet nebuvo man pridotas. Taipgi paskelbiu padėką draugei Teresei Šaulinskienei. Ji aukavo veik \$5 vertės maisto minėjimui Moterų Dienos, atsibuvusiam kovo 21 d. Mrs. Walsky iš Merchantville, N. J., aukavo \$5 Henry A. Wallace rinkimams. Jau pridota komitetui. Ačiū už auką.

Nusitarėm turėti susirinkimus kiekvieno mėnesio trečią šeštadienį (subata). Sekantis susirinkimas įvyks birželio 19-tą, 8-tą val. vakaro. Esate visos kviečiamos ateiti ir atsivesti naujų narių.

Klubo Koresp. P. Walantienė.

Šeimininkėms

Ši Skyrių Veda E. V.

Rūkytas Liežuvis su Razinkų Padažu

Išvirk liežuvį, (dydžio pagal savo šeimyną), nulupk skūgą, supjaustyk riekelėmis, užpilk padažu ir duok valgyti kolei karštas.

Padazą Daryk Taip:

Vienas ketvirtadalis puodo rudo cukraus du šaukštai miltų žiupsnelis druskos pusė puodo vandens 3 šaukštai aplesimo (orange) sunkos

2 šaukštai citrinos (lemono) sunkos pusė sutarkuotos lemono žievės

pusė puodo razinkų geras šaukštas sviesto. Sumašyk miltus, cukrų ir druską kartu, supilk vandinį ir užvirink ant lengvos ugnies, dažnai maišant.

Elena Valatkienė -- Viena Ankstybųjų Darbuotojų

Balandžio 19-tą, Detroito, mirė Elena Valatkienė, ilgai gyvenusi Akron, Ohio, ir kelis metus gyvenusi Detroito. Buvo parvežta iš balandžio 23-čią palaikoma jos gyventame Akrono, kur jau nuo seniau išsilo jos vyras

Elena Valatkienė 1882-1948

ir kur tebegyvena du iš jos likusių keturių vaikų.

Valatkienė, dukterė Petro ir Petronėlės Meleckių-Vaitėkūnų, buvo gimusi birželio 7-tą, 1882 metais, Ažtėnuose, Krakių par.

Išėjusi už Donato Valatkos, sykiu su vyru ir mažytę vyriausia dukrytę Adelę 1909 metais atvyko į šią šalį ir veik visą amžių išgyveno Akrono, išskyrus trumpą laikotarpį (apie 1926 metais) seniau ir paskiausiai laiku kelis metus pragyventus Detroito.

Velionė Valatkienė jau eilę metų nesveikavo. Per tūlą laiką buvusi pažįstama iš darbo organizacijose, draugė Valatkienė pirmą ir paskutinią kartą asmeniškai susitikau bene 1933 metais, didžiojo nedarbo laikotarpiu. Jinai jau tuomet ilto sėjos lovoje su kokia tai ligą. Tačiau tebebuvo pilna gyvybės ir rūpesties apie mūsų judėjimą, organizacijas, spaudą. Tą judėjimą žinojo iš skaitymo dienraščio Laisvės ir kitos mūsų spaudos.

Nuo 1937 metų jinai tapo visiškai ligone. Kraujo apytakos sugedimas ją pusiau suparalyžiavo. Nuo to laiko jinai buvo po nuolatinę gydytojų priežiūrą, bespėkė, negalinti pati sau nieku pasitarnauti, negalima nei valandai be priežiūros palikti, tad visą tą laikotarpį iki

mirties išbuvo ligoninėje, Detroito priemiestyje, kas savaitę aplankoma ten gyvenančios dukters Bernice Ruffini, toli gyvenantiems šeimos nariams atlangant rečiau.

Liko liūdėsyje trys dukterys: Adelė Valatkaitė-White, New Yorke; Bernice Ruffini, Detroito; Anna Melnick, Akrono, ir sūnus Walter Valatka taipgi Akrono.

Draugė Valatkienė atvykusi Amerikon anksti stojo į organizuotų darbininkų eiles. Buvo veiklia nare Lietuvių Darbininkų Susivienijime ir Literatūros Draugijos kuopose, yra ilgai sekretoriavusi jose abiejose. Tūlą laiką buvo nare ir politinės partijos lietuviškosios sekcijos. Jai pasinaikinus, susirinkimams tapus nesuprantamais, o šeimos pareigoms padidėjus, velionė iš partijos buvo pašalinta. Tačiau reikale patikimos uolios talkininkės draugai kreipdavosi į Valatkienę ir nebūdavo suvilioti kol jos spėkos tesėjo.

Velionė pagelbėjo suorganizuoti ir Ateities Žiedo Vaikų Draugijelę savo mieste, nepalikdama nuosilialai nei savo vaikų.

Draugės Valatkienės pastangos sviesti vaikus klasiškai suteikė jai garbę, kurios ne kiekviena eilinė motina turi laimės sulaukti. Ji paliko darbininkų judėjimui bent vieną labai stiprią įpėdinę. Buvusi jos pirmoji ranka dukterė Adelė, talkininkė, motinai sekretoriystėse, vaikų mokyklose ir kituose darbuose, lietuviams daugiau žinoma kaip dainininkė ir chorvedė, yra iškilusi į vadovaujančias unijistas.

Adelė yra suorganizavusi eilę šapų, teikusi vadovybę kovose ne vieno amato darbininkams, ne viename mieste, tuo pat kartu neužmiršdama ir lietuvių judėjimo. Pastaraisiais metais gyvena New Yorke, dirba organizatore kovingoje kašliasiuvių unijoje (CIO Fur & Leather Workers), maršuoja su darbininkais jų pikietuose ir demonstracijose. Žino savo šalies ir pasaulio politiką.

Darbininkų judėjimas esame dėkingi velionei Valatkienėi už jos darbus ir už suteiktą vadovę. Išsėkis, drauge, ramiai!

Liūdnei šeimai reiškiamu užuojautą. D. a.

***

Padėka.

Esame giliai dėkingi visiems seniems šeimos nariams Akrono, teikusiems velionei mūsų motinai pagarbą ir mums užuojautą skaitlingu atsilankymu i šermenis. Kas galėjo tikėtis, kad per dešimtmetį ligos pribloškė mūsų motiną ir gyvenimo išklidintą iš tėvų namelio šeimą taip draugiškai beatsimins ir užjauš draugai. Tokį rūpestį ir draugingumą savo nariams turi tikrai darbininkų judėjimas.

Duktė Adelė ir visa šeima.

Binghamton, N. Y.

Iš LLD 20-tos Kuopos Moterų Skyriaus Veiklos

Susirinkimas įvyko gegužės 7-tą, Lietuvių Sveitinėje. Narių dalyvavo nemažai. Visos rimtai svarstė bėgančius šių dienų reikalus. Komiteto raportai priimti.

Komisijos raportavo iš atsibuvusio parengimo balandžio 10-tą, Lietuvių Sveitinėje. Žmonių dalyvavo nemažai. Pelno liko \$54.62. Prezidentiniams rinkimams aukų per vakarienių ir po surinkta \$42.75. Pinigai priduoti Wallace for President Klubui komitetui. Viso pelno ir aukomis sukelta \$97.37. Komisijos raportas priimtas su pagyrimu.

Nutarta paaukoti \$50 apšvietos fondui.

Priimta rezoliucija prieš Mundt bilių.

Delegatės raportavo iš Henry Wallace Klubų veiklos. Sakė, kad yra gerai ir energingai veikiami. Yra daug jaunų žmonių iš studentų tarpo ir jie gerai pasidarbavo surengime bankieto balandžio (April) 24-tą, Arlington Hotel, kur susirinko žmonių apie 300, aukų surinkta netoli \$400. Delegatės raportai priimti.

Nutarta rengti Motinos Dienos apvaikščiųjų gegužės 16-tą, Lietuvių Sveitinėje.

Padėka

Lietuvių Literatūros Draugijos 20-tos kuopos moterys dėkavoja visiems rėmėjams, dalyviams, komisiškai, darbininkams vakarienių, įvykusios balandžio 10. Taipgi dėkui ir tiems, kurie pirkosi tikietus tikslu paremti organizaciją, nors ir nedalyvavo parengime.

Moterų Skyriaus Korespondentė J. K. N.

Naują elektrinę įrangę Virbalio (Vilkaviškio apskrityj) vagonų depo kolektyvas.

Today's Pattern

Dvidešimt penkis centus, kartu su pažymėjimu numerio ir dydžio, siųskite: Amelia Burba, 427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48

—44—

Istorinė Apysaka

Vertė K. BARTKUS

1 ANTROJI DALIS

Pas Montinji susirinkdavo antradieniais. Erdviame, cigarų dūmų pilname kabinete, prie kavos puodelio, grūksnami baltą Martinko salų romą, Breteilio draugai svarstydavo einamuosius politinius klausimus. Damos tuo laiku gerdavo svetainėje arbatą ir liežuvaudavo. Montinji duktė Zozefina nekantriai laukdavo, kada vyrai pereis į svetainę: jos meilė Liusjenui, kuris pas Montinji atsilankydavo kiekvieną antradienį, dar nebuvo atšalus.

Prabėgo kone dveji metai, kai laimėjo Liaudies frontas. Anot Deserio, viskas susigulėjo. Viasas gyrėsi: „Aš išmokau valdyti — dabar manęs nepastebi...“ Reikalai klijosi neblogai. Įmonės buvo užverstos užsakymais. Krautuvėse pardavėjos nespėdavo išdavinėti prekių. Dingę užrašai „išnuomojama“: tuščių patalpų jau nebebuvo. Ekonomistai rašė apie krizės pabaigą ir pranašavo ilgą gerovės periodą.

Tačiau po nusiramimo skraiste slėpė visuotinis nepasitenkinimas. Buržuva tebeatminė liepos mėnesio streikus; jie nedovanojo Liaudies frontui už savo išgastį. Keturiasdešimties valandų darbo savaitė ir apmokamos atostogos — štai visų negandų priežastis. Taip samprotavo ne tik Montinji lankytojai, bet ir mažų įsteigėjų žmonės, prisiskaitę laikraščių straipsnių. Krautuvinė, pranešama pirkėjams, kad mulas vėl pabrangęs keturiais sū, filosofavo: „Nieko nepadarysi. Suk ponai darbininkai emą važinėti į kurortus...“ Fermeris, užpildydamas pajamų lapelį, murmėjo: „Dykaduoniai!“ Jam „dykaduoniais“ buvo mokytojas, du pašto tarnautojai ir kaimyninio miestelio darbininkai. Darbininkai, savo ruožtu, irgi piktinosi. Pragyvenimas brango kiekvieną dieną, ir uždarbių pakelimas, kurį jie buvo iškovoję prieš dvejus metus, nuėjo niekais. Todėl nuolat kilo streikai. Savininkai nusileido. Viasas skatino būti išmintingais. Fašistai visų aktyse formavo kovos būrius, ir darbininkai klausdavo: „Kas mus apgins? Juk ne žandarai — tie tik ir laukia valandos, kad susidorotų su mumis.“ Ispanijoje dar tebėjo mūšiai; bet fašistai jau buvo atkirtę Kataloniją nuo Madrido; ir darbininkai pikta niurnėjo: „Išdavė...“ Išdavystė, kaip rūdis, įsiėdė į liaudies sielą. O laikraščiai rašė apie karo pavojus. Vienos Ringu pražygiavo vokiečių divizijos. Visi spėjo, kur dabar paskus Hitleris? Vakaraus kavinėse jaudindavosi, ginčydavosi, paskui ramiai užmigdavo. Neįprastai šaltas tūkstantis devynti simtai trisdešimt aštuntųjų metų pavasaris užtikio Paryžių ramų ir iškrikusį, sotų ir nepatenkintą.

Per tą laiką Breteilis buvo daug ką išbandęs. Draugai, su kuriais jis susitikdavo pas Montinji, nežinojo jo įvairiops veiklos. Teigdamas, kad visas blogis slėpi tariamojo rimty, Breteilis išsitus metus paskyrė teroristiniams aktams. Pačius atsakingiausius darbus jis pavedė Grine. Tai Grine padegė šešis karo lėktuvus, taip pat jis padėjo pragaro mašiną geležinkelio tunelyje. Norėdamas įbauginti kapitalistus, Breteilis pavedė Grine susprogdinti namą, priklausantį „Imonininkų Sąjungai.“ Bomba apardė fasadą ir užmušė sargą.

Dešinioji spauda dėl tų pasikėsimų kaltino komunistus. Viasas atsakė žurnalistams išsiskukindamas: „Nusikaltimo pobūdis vis dar neišaiškintas...“ Liaudies fronto šalininkai reikalavo griežtų priemonių; norėdamas juos nuraminti, Viasas „išsklė aikštėn samokslą.“ Aišku, jis nepalietė nei Breteilio, nei „istikimųjų“ arsenalą; tačiau policija išvilko iš įvairių pogrindžių keletą kulkosvaidžių ir suėmė pusšimtį „istikimųjų.“ Viasas patiekė samokslą, lyg kokią vaikščią išdaigą; jo nurodymu, laikraščiai samokslininkus praminė „kaguliarais.“ Itikinėjo, kad jie nešioja viduramžiskų kapišonus ir kaukes. Palatoje Breteilis pasipiktinęs įrodinėjo, kad vyriausybė persekiojanti „tikruosius patriotus“, ir sumtuosius greitai paleido.

Dabar Breteilis nutarė pakeisti taktiką; nuo bombų jis perėjo prie parlamentinių intrigu, tikėdamasis, kad tarptautinė painiava padės jam suskaldyti vyriausybę daugumą. Visos sienos buvo nuklijuotos atsisaukimais: „Liaudies

frontas Prancūziją vedą į karą!“ Breteilio draugai, važinėdami po kraštą, maldavo valstiečius „gelbėti taiką.“ Artejo eilinė ministrų tarybos krizė: radikalams įkyrėjo socialistai. Kapitalų apkrovimas mokesčiais — štai čia paslys atsargusis Bliumas! Tuomet galės išskirti Tessa... Ir Breteilis meilinosi senajam advokatui, gyrė jo kalbas, vaišino ruaniškai gaminta antimi arba fazanų kėpsniu salmi. Tessa gyrė patiekalus, bet laikėsi atsargiai; netgi pabrėždavo savo gerus santykius su Viaru: „Socialistai pasirodė esą geri prancūzai...“ Gal būtų, numatydamas savo greitą triumfą, jis norėjo užtikrinti sau socialistų balus; gal būtų, norėjo nuraminti kairiuosius radikalus, iš dalies padukėlį Fužę, kuris Breteilio nevardino, kitaip, kaip „hitlerininku.“

Nuverstį kabinetą, be abejo, buvo sunkiau, negu susprogdinti namą. Breteiliui teko šauktis naujų žmonių pagalbos. Grine ir kiti „latnikai“ dabar tupėjo be darbo. Breteiliui pasisekė susidraugauti su dviem žymiais deputatais, kurie lankydavosi pas Montinji: su Diukanu ir Grandeliu. Tai buvo nevienodo tipo žmonės. Provincijos veterinarijus sūnus Diukanas jaunystėje pažino vargą; tačiau jis liko socialinio judėjimo nuosaly. Jo idealas buvo riterinė asketiškąji Prancūzija: jis svajojo apie Lotaringijos pie-menaitės žygius, apie darbą nežinomų Sarto ir Reimso katedrų statytojų, apie tautą, kaip visumą. Karo metu jis tarnavo lakūnu, buvo sunkiai sužeistas; jį du kartus apdovanojo. Paskui jis susižavėjo politika, skelbė „integralinį nacionalizmą.“ Į parlamentą jį pasiuntė vienas kalnų departamentas. Diukanas pasirinko sau vietą pačioje dešinėje; tačiau dažnai jis sutrikdydavo savo kaimynus netikėtais pareiškimais. Kartą jis taip pasakė iš tribūnos: „Jeigu mums grėsia naujos Komunos baisybės, aš geriau vertinu Paryžiaus gynėjo postą, negu dvejopą Tjero vaidmenį.“ Tai buvo kuklus, nežymus penkių dešimtų metų žmogus, knaptakalbis. Jaudindamasis jis kalbėdavo taip neaiškiai, kad jo nesuprasdavo net artimieji. Palatoje jis retai tekabėjo, bet turėjo didelės įtakos: vertino jo tvarkingumą ir žinias — jis buvo geriausias oreivystės specialistas ir vadovavo aviacijos komisijos darbams. Jis nuėjo su Breteiliu, galvodamas, kad Liaudies frontas veda Prancūziją į žlugimą. Breteilis stengėsi jo neatstumti ir niekuomet prie jo neužsiminė apie bendradarbiavimą su Vokietija.

Jei Diukanas buvo gerai žinomas parlamento ir kariuomenės sluoksniuose, tai Grandelį žinojo visa šalis. Grandelis buvo jaunas ir labai patrauklus: dailus veidas, nosis su kuprele, mėlynos svajingos akys; jis buvo panašus į Sen-Žiusto portretus. Kalbėjo jis puikiai, ir netgi priešai užkerėti klausėsi jo, kaip lakštingalos. Vaikystėje Grandelis buvo vunderkindas: nuostabiai grojo smuiku. Jo tėvas, po paliaubų praturtėjęs iš biržos spekuliacijų, greitai nusmuko, ir Grandelis pats iškilo: rašė „esse“ apie „skurdą mistiką“, apie „kosmines audras“ ir socialines pjeses su alegoriniais personažais. Prieš keletą metų jis pritapo prie socialistų; su dideliu pasisekimu kalbėjo mitinguose. Jį išrinko į parlamentą. Ten jis staiga pareiškė, kad jam nepatinka Bliumo ir Viaro internacionalizmas; kad jis, Grandelis, esąs prancūzas ir atstovas tų prancūzų darbininkų, kurie brangina ne Marksą, bet Prudoną ir nenori gyventi svetimais nurodymais. Grandelis tapo dienos herojum. Jį kvietėsi radikalai, socialistai respublikonai, demokratai. Jis pasivadino „nepriklausomuoju socialistu“, tačiau balsuojant palaikydavo dešiniųjų opoziciją ir susibičiuliavo su Breteiliu. Grandelis turėjo nemažą priešų; parlamento kuluaruose noriai buvo klausoma kalbų, dergiančių jauno deputato reputaciją. Buvo tvirtinama, kad jis per daug dažnai susitinka su vokiečių pasiuntinybės atae; netgi buvo kalbama, kad radikalas Fužę suradęs dokumentų, kompromituojančių Grandelį. Visa tai buvo panašu į insinuaciją. Pats Grandelis paniekiamai kilstelėdavo tankius, tarytum nupieštus, antakius: „Seną priemonę — juodinti priešą ir kartu sumaišyti kortas. Kai ateis laikas, aš įrodysiu, kad Fužę — Maskvos agentas.“ (Bus daugiau)

MONTREAL, CANADA

Kartais ir Adatos Įdūrimas Yra Pavoingas

Dirbant prie siuvimo drg. E. Morkevičienė (Juškevičaitė) įsidūrė su adata į rankos pirštą po nagų. Po kiek laiko pradėjo pirštą smarkiai gelti. Nuvykus pas daktarą, pripažino, kad pirštą apėmė gangrena. Daktaras žaizdą perpiovė ir išvalė. Jei būtų pavėluota nueiti pas daktarą, tokiais atžvilgiais pasitaiko prarasti pirštą arba net ir visą ranką.

Drg. Morkevičienė apie savaitę laiko išliko iš darbo ir perkentėjo daug skausmų, vien tik nuo menko adatos įsidūrimo.

★ ★ ★

Paminėjo Vedybinę Sukaktį

Juozui ir Stasei Čičinskams gegužės mėnesio pradžioje su kuko dvidešimt metų vedybinio gyvenimo. Šias sukaktuves paminėti jų duktė Stefania su vyru Juozu Vekteriu, sūnus Edwardas ir uošviai šūrenę jiems surprizinį balių pas drg. Vekterius. Balius buvo puikus. Dalyvavo nemažai jų draugų ir giminių. Taipgi jie buvo apdovanoti puikiais dovanomis.

★ ★ ★

Naujas Pirmininkas

Mirus teisėjui E. Boivin, premjeras Duplessis paskyrė teisėją Pelletier ėjimui Montrealo Labor Relations komiteto pirmininko pareigų.

Labor Relations komitetas susideda iš penkių asmenų: teisėjo ir po du asmenis nuo darbininkų ir samdytojų. Jau kuris laikas kai veikia šis komitetas, bet mažai padarė naudos. Galima tikėtis, kad naujas komiteto pirmininkas geriau sugebės vesti to komiteto reikalus ir duos geresnį patarnavimą.

★ ★ ★

Jugoslavių Vyksta Namų

Jau 3,500 jugoslavų yra išvykusių iš Kanados ir savo gimtąją šalį Jugoslaviją. Bet dar 900 asmenų rengiasi birželio mėnesio pradžioje laivu „Radnik“ vykti į Jugoslaviją. Mūsų šalies vyriausybė patvirtė, kad išvykę jugoslavai neteks Kanados pilietybės ir nebegalės grįžti atgal. Atrodo, kad tas įstatymas specialiai taikomas sulaikymui jugoslavų.

★ ★ ★

Kare Herojai, Namie—Banditai

Du karo veteranai: J. P. Steicheff, 26 metų amžiaus, ir L. Beauchamp, 23 metų amžiaus, yra nuteisti po keturis metus kalėjimo už gerystertystes. Šie du jauni vyru-kai tarnaudami kariuomenėje užjūryje atsižymėjo karo mūšiuose Francijoje, Italijoje ir Vokietijoje ir buvo apdekoruoti medaliais už narsumą. Grįžę iš karo namo, atsižymėjo plėšikavimu. Jie apsiginklavę kulkosvaidžiu applėšė gemblerių įstaigą, išsinešdami \$1,600 ir tris asmenis peršau-

dami. Teisėjas atsižvelgė į jų kariuomenės gerą rekordą, bausmę paskyrė žymiai lengvesnę.

★ ★ ★

Montreale Drebėjo Žemė

Gegužės 7 d., apie 8 val. ryto, Montreale ir šiaurinėse nuo Montrealo dalyse buvo jaučiamas žemės drebėjimas. Drebėjimas tęsėsi apie 27 sekundės ir vietomis buvo gana smarkus. Gyventojai jokių nuostolių neturėjo, tik nekurie buvo išgąsdinti. Yra pranešama, kad tą rytą mirė nuo širdies ligos keturi asmenys. Spėjama, kad išsigandimas pavieitino jų mirtį.

Šis žemės drebėjimas buvo labai išgąsdinęs nekurios L'Abord a Plouffe miestuko gyventojus, kurie tuo laiku buvo bažnyčioje. Pajutę žemės drebėjimą, visi pametę maldas išbėgiojo.

Viena moteris buvus išmes-ta iš lovos, o nekurii namų sienos esą trūkusios.

Tai antras žemės drebėjimas Montreale keturių metų laikotarpyje. Paskutiniu laiku buvo jaučiamas 1944 m. rugsėjo, mėn., bet daug mažesnis. Tokie žemės drebėjimai Montreale yra užrekor-duoti nuo 17 šimtmečio, bet jokių didelių nuostolių iki šiol nėra padarę.

Rep.

Great Neck, N. Y.

Paskutinis Užkvietimas

Šį sekmadienį, gegužės 23 d., įvyksta vietinių lietuvių draugysčių bendras parengimas, kuriame bus suvaidinta trijų veiksmų komedija „Ponas Amerikonas.“

Šio veikalo vaidinime dalyvauja geriausi artistai iš Brooklyno ir garsūs „Aido“ Choras po vadovystę G. Kazakevičiaus.

Taigi, mūsų didžiausias pagaidavimas yra, kad vietiniai ir iš apylinkės kolonijų lietuviai pasinaudotų šia puikia proga ir matytų šią gražią komediją. Mes esame labai dėkingi Brooklyno artistams iš „Aido“ Choro už išpildymą programos. Bet šiam parengime mes norėtumėm matyti ir daugiau mūsų gerų draugų ir pažįstamų. Viena, kad mes turime tokių puikų parengimą, o antra, juk pati gamta pas mus pačiam gražume ir malonume — pasipuošus įvairiais rūbais, tai yra, lapeliais ir žiedeliais. Kodėl nepasidžiaugti, kodėl nepakvėpuoti tuo tyru oru? Todėl, mes kviečiame visus dalyvauti šiame parengime ir jūsų atsilankymas bus aukštai įkainuojamas. Pradžią 4 val. po pietų, lošimas lygiai 5 val. Po lošimo bus šokiai, gros G. Kazakevičiaus orkestras. Iki pasimatymo A. J. Kasmočių sve-tainėje-parke, 91 Steamboat Rd., Great Neck.

Užkviečia

Rengimo Komitetas.

Linden, N. J.

Linden, N. J.

DIDELIS PIKNIKAS

RĖNGIA LIETUVIŲ BROLIŲ PAŠALPINĖ DRAUGIJĄ, ELIZABETH, N. J.

— Sekmadienį, —

Gegužės 23 May, 1948

Lithuanian Liberty Park

348 Mitchell Ave.,

Pradžią 1 val. dieną

Įžanga 50c (su taksais)

TURĖSIMĖ SKANIŲ VALGIŲ IR GERŲ GĖRIMŲ BUS GERA MUZIKA

Kviečiame elizabethiečius ir iš apylinkės lietuvius dalyvauti, linksmai praleisti laiką.

— Rengėjai.

Montello, Mass.

PROGRESYVĖS PARTIJOS DIDYSIS BANKIETAS

Š. m. gegužės 22-raj dienai yra rušiamas didelis bankietas pažymėjimui progresyves partijos vietinio skyriaus nuveiktų darbų politiniame judėjime. Kitais žodžiais tariant, bus turkių puiki vakarienė su trumpa prakalba ir šokiais. Atrodo, kad bus šaunūs vakaras, kadangi gera orkestra gros šokiais.

Šio bankieto tikslas yra su-pažindinti pažangesnius piliečius su trečiosios partijos motyvais ir programa; su progresyvių Amerikos piliečių judėjimui abelnai. Tai yra Amerikos žmonių judėjimas, idant pastoti kelią fašistinei reakcijai, kuri veda šią šalį į tretįjį pasaulinį karą.

Šiuo momentu Amerikos progresyvių piliečių svarbiausia užduotimi yra surinkti užtenkamai balsuotojų parašų, kad padėjus trečiosios partijos kandidatus ant baloto šių metų prezidentiniams rinkimams. Kaip girdėti iš raportų, tai pasirodo, jog Massachusetts valstijoje kai kuriuose distriktuose rinkimo parašų vajus yra baigiamas.

Šios šalies piliečiai, kurie stovi už taiką ir padorų gyvenimą, yra pasiryžę išbalsuo-

ti Henry A. Wallace ir Glen Taylor prezidento ir vice-prezidento vietai. Tai dar ne viskas, jie yra pasiryžę išrinkti progresyves partijos senatorius, kongresmanus, gubernatorius, majorus ir kitus valdininkus taip, kad nuo šių metų prasidėtų nauja gadynė. Arba kaip: jau yra pavadin-tas: „Paprastųjų žmonių šimtmetis.“ Ir ta gadynė at-eina, ar kam patinka, ar ne. Jokis žiauriosios reakcijos pa-dūkimas jos nesuraikys.

S. B.

• Paskaitininkų grupę su-darė Aukštadvario val-sčiaus (Trakų apskr.) moky-tojai. Politines, mokslines ir agrotechnikos žinias val-stiečių tarpe skleidžia 25 mokytojai.

• Metodinis Mokytojų Ra-telis veikia Latavėnų kaime (Anykščių apskr.). Nese-niai ratelyje buvo apsvars-tyti klausimai, susiję su ra-šomųjų darbų organizavi-mu.

• Valstiečiams reikalingos prekės nuolat būna Skaist-girio valsčiaus (Joniškio apskr.) kooperatyve. Valstiečiai perkasi čia žibalo, degtukų, cukraus. Vietoje organizuotas žemės ūkio produktų supirkimas.

Dienraščio Laisvės

PIKNIKAI

Išitėmykite datas ir vietas kur įvyksta mūsų didžiosios vasarinės iškilmės.

BROOKLYN, LIEPOS 4 JULY

Clinton Park, Maspeth, L. I., N. Y.

Bostono Apylinkė

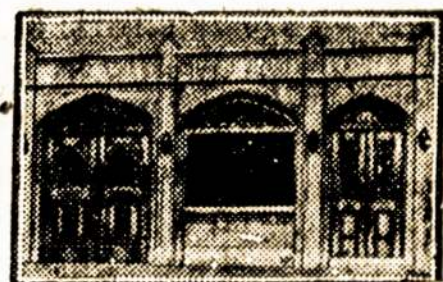
MAYNARD, MASS., LIEPOS 4 JULY

Vose Pavilion Park

Ant rytojaus po šių piknikų bus šventa, Neprigulmybės Paskelbimo šventė. Proga būsais važiuoti į piknikus iš toliau.

BONKONKOMA 8634

TELEPHONE STAGG 2-5045

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liūdesio valandoje kreipkitės pas mus Patarnavimas bus užtikrintas ir už priėmimą kaina.

Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos

Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST.

BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

«»

Liūdesio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrūšta mūsų šermėninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

«»

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

CHICAGOS ŽINIOS

KAS AMERIKOJE NAIKINA DEMOKRATIJĄ?

Cook Apskritis Progresyvi Partijai Illinois Aukščiausis Tribunolas atsisakė garantuoti, kad jos kandidatai bus ant baloto lapkričio rinkimuose.

Tas pats teismas balandžio 8 d., šių metų, pripažino ją legalia. Bet dabar atsisakė atsisakinti P. P. reikalavimą įsakyti apskrities komisijai priimti jos kandidatus be petijų.

Balandžio 8 d., Ill. Aukščiausio teismo sprendimo apskrities rinkimų komisijai nepildė. Balandžio 13 d. ant pramerės baloto Progresyvi Partijos nepadėjo. Ir dabar atsisakė tautai padaryti. Kodėl? O gi todėl, kad susiūstė, jog Springfieldo teismo pareigūnai jų norus patenkins. Kas ir padaryta.

Kokiais argumentais ponai Cook apskrities rinkimų komisijai rėmėsi atsisakydami P. P. kandidatus padėti ant baloto dėl lapkričio balsavimų? O gi štai kokiais:

Esą P. P. atsisakydama dalyvauti balandžio 13 d. pramerėje (nominacijose) neteko teisų Cook apskrityje būti legalę partiją.

Patys atsisakė atspausdinti Progresyvi Partijos kandidatus sąrašą ant balandžio 13 d. nominacijų baloto, patys spiošė ant Ill. Aukščiausio Teismo nuosprendžio, kuris pripažino P. P. legalę, rinkimų teisų lauzytojai "suranda", kad ne jie kalti, bet pati Progresyvi Partija.

Kaipgi pagaliau P. P. galėjo dalyvauti balandžio 13 d. nominacijose, kuomet tie "demokratiški" rinkimų komisijai nepadėjo Progresyvi Partijos kandidatus ant baloto, o jie turėjo tai padaryti Aukščiausio Teismo nuosprendžiu. Ar reikia dar didesnės apgaulytės, kaip jų pačių padaryta?

Reikia, abiejų partijų reikšmingai spaudžia ant savo pačių nutarimų ir patvarkymų, kuomet jiems jau neneša naudų!

Tai štai kodėl reikia abiejų partijų, Republikonų ir Demokratų, "politiką" iš visur išvalyti: Cook apskrityje, Springfielde ir šalies plote.

Visokie Mundt'ai ir jiems panašūs rėkia apie pavojaus demokratijai iš komunistų pusės. Bet kasdien pradeda įrodyti, kad jie, o ne kas kitas, yra grąžinai demokratijos.

Progresyvis.

Dėl Finansinių Bėdų Nusižudė

Stanley Van Hoy, 49, real estate pardavėjas, nusižudė nušokdamas nuo 6-ųjų aukštų budinko stogo, 517 Oakdale ave., kuriame turėjo apartamentą su žmona.

Paliktam raštelįjį prašė duot žinoti seseriai tėvui, kuris yra kunigas ir gyvena De Poy, Ky., ir kad jį palaidotų Cane Valley, Ky.

Mrs. Van Hoy aiškino, kad jos vyras turėjęs finansinių nuostolių ir buvęs metus laiko gydytojo priežiūroje.

Palaidota O. Žolynienė

Gegužės 14 d., Liet. Tautiškos kapinėse tapo palaidota tragiškai mirus Ona Žolynienė, kuri netikėtai atsisakė su šeimyna amžinai. Gegužės 8 d., einant į krautuvę tapo parbloškta didelio troko ir greit mirė.

Velionės kūnas buvo pašarvotas A. M. Phillips koplyčioje. Išlydint į kapines Jadvyga Giedraitienė sudainavo tris liūdėsio daineles; Alice Jonikienė pasakė atsisveikinimo kalbą. Pastaroji kalbėjo ir kapinėse prie karsto.

Velionė turėjo nemažai giminų iš savo pusės ir dar daugiau iš B. Žolyno (jos vyro) pusės. Jo giminų (brolių ir kitų) daug randasi Rockford, Ill. Jie buvo atvykę į laido tuves. Kaip paprastoj, dirbamoj dienoj, buvo nemažai palydovų.

Buvusi.

Elizabeth, N. J.

DIDELIS PIKNIKAS

Rengia Lietuvių Brolių Pašalpinę Draugiją, sekmadienį, gegužės 23, Lithuanian Liberty Park, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Pradžią 1 val. po pietų.

Kviečiame elizabethiečius ir iš apylinkės lietuvius — jaunus ir senus, Kauno ir Suvalkų gubernijos — dalyvauti šiame piknike. Kad ir lietus įvyktų, visvien piknikas bus, nes turime didelę svetainę ir daug vietos dėl pikniko.

Turėsime skanių valgių ir gėrimų. Bus ir gera muzika. Visi žinome, kad Brolių Draugija moka gerai ir mandagiai patarnauti, tai prašau būkite patys ir kvieskite savo kaimynus ir kitus pažįstamus dalyvauti. Praleisite linksmai laiką. Tikietas 50 c. su takais.

A. Stripeika.

PAJESKOJIMAI

Pajieskau Katrinos Strakšienės (Sakalytės) ir Juozo Sakalo, gimusių Skuodo valsč. Kretings apskr., Budvietės kaimo, Lietuvoj. Turui labai svarbų reikala, malonėkite atsiiepti arba žinanti praneškite, už ką būsiu labai dėkingas — Ona Šmitaitė, 55 Cleveland Ave., Brockton 7, Mass. (116-118)

J. J. Kaščiūčius, M. D. 530 Summer Avenue, Newark 4, N. J. Humboldt 2-7964

*****

*****

*****

*****

*****

*****

*****

*****

*****

*****

*****

*****

Darbininkai iš naujo pradėjusioje dirbti karinių lėktuvų šapoje Wichita, Kansas, dirba prie taip vadinamo superfortress. Čia atnaujinami B-29 lėktuvai. Apacioje matosi paskiausias dalių sudėstymo punktas.

Detroit, Mich.

RADIJO KLIUBAS

Detroito Lietuvių Radijo Kliubas jau keliolika metų davė visų mėgiamas programas iš WJLB stoties. Detroitiečiai su nekantrumu laukdavome sekmadienio ryto, kad išsą pusvalandį pasiklausyti melodingų dainų, svarbių pranešimų.

Gaila, bet bent tūla laiką tų programų negirdėsime. Paskutinėje programoje balandžio 25 dieną šaučiai sudainavo Aido Choro merginų sekstetas. Bet po to išgirdome pranešimą, kad kaip mūsų Kliubą, taip ir kitų svetimkalbių programus išmeta iš radijo stoties. Matyti, Detroitiečiai reakcija tikrai pradėjo šelti. Reakcininkai bijo, kad pažangieji svetimkalbiai per radiją veda agitaciją už unitas, už Progresyvi Partiją ir jos prezidentinį kandidatą Henry A. Wallace.

LLD 188 Kuopos Veikla

Valdyba deda didžiausias pastangas su šiuo mėnesiu, kad visų narių užsilikusius duokles surinkti ir pasiųsti Centru. Šiais metais rūpinamės, kad kuo daugiau narių įrašyti į LLD.

Svarbesnis darbas mūsų abiejų kuopų Detroito laukia, tai 10-tos Apskrities Michigan valstijos suvažiavimas, kuris įvyks gegužės 29-tą ir 30-tą, 4097 Porter St.

Gegužės 29-tą įvyks sutikimo vakarėlis, kuriame pavaišinsime delegatus ir suruošime gražiausią programą. Gegužės 30-tą prasidės svarbi konferencija. Girdėjome, kad jau kitos kuopos turi išrinkti delegatus, tai malonu girdėti. Kurios kuopos dar neįslinkote delegatus, tai rinkite kuo daugiausia, nes šioj konferencijoj bus daug naujų ir svarbių dalykų apsvastyti. Už tai būsianti delegatai svarstykite išanksto svarbesnius klausimus, kad konferencijoj būtų lengviau išvengiami tie kėblumai.

Narys.

So. Carolines Delegatai Nominuosią Eisenhowerį

Washington. — Demokratas senatorius Olin D. Johnston iš South Carolinos pareiškė per radiją, kad tos valstijos delegatai nacionaliame Demokratų Partijos suvažiavime nominuos generalą Eisenhowerį kandidatą prezidento vietai. Jisai sakė: "Skirtumas tarp Trumano ir republikono yra tik toks, kaip tarp velnio ir šėtono."

Sen. Johnston reikalauja palaikyti baltųjų galią prieš neirus ir imti taksus už balsavimo teisę federaliuose rinkimuose.

MOTERŲ SAJUNGA NORI AMERIKOS DERYBŲ SU SOVIETAIS

Pine Lake, Mich. — Amerikiečių Moterų Konferencija dėl Taikos ir Laisvės nupeikė Trumano valdžios atsisakymą nuo taikių derybų su Sovietų Sąjunga. Tų moterų organizacija yra dalis Tarptautinės Moterų Sąjungos dėl Taikos ir Laisvės.

ANGLŲ DARBO PARTIJA STABDO PRAMONIŲ SOCIALIZAVIMĄ

London. — Anglų Darbo Partijos suvažiavime dešimieji vadai pavarė rezoliuciją, reikalaujančią sustabdyti naujų pramoninių emimų į valstybės nuosavybę. Didžioji dauguma pramoninių paliekama privačiose rankose.

London. — Anglijos valdžia atmeta atsakomybę už tai, kad anglų oficeriai vadovauja Transjordanio arabams, atakuojantiems Palestinos žydus.

PRANEŠIMAI

MONTELLO, MASS.

Didelis metinis bankietas. Rengia progresyvių Am. Piliečių Trečioji Partija, naudai Henry Wallace prezidentinių rinkimų, įvyks geg. 22 d. Liet. Taut. Nam. apatinėje salėje, 8 Vine St. Pradžią 7:30 v. v. Bus turkų vakarienė ir šokiai. Įžanga tik \$2. Kviečia Komitetas. (118-118)

MONTELLO, MASS.

Gegužės apvalksčiojimas (May Walk) rengia moterų Apvietos Kl. įvyks geg. 23 d. Prasidės nuo Liet. Taut. Nam. 8 Vine St., eis į Lietuvių Tautiško Nam. parką, ant Koswick Rd., prie Winter St. Ten ras savo gerus prietelius belaukiant su gerais valgiais. Kviečia visus dalyvauti. — Reng. Kom. (118-119)

Domesio Connecticut Valstijos Lietuviams

Prašau atkreipti domesį, Hartfordo, New Britain ir kitų Conn. valstijos kolonijų lietuvių. Kaip jau paskelbta, kad Dekoracijų Dienoje, 30 gegužės, Brooklyne, N. Y., bus atidarymas Lietuvių Kultūrinio Centro. Tai senai lauktas parengimas. Skelbia, kad atidarymas faktiškai įvyks dvi dienas 29 ir 30 gegužės.

Aišku, kad kiekvienas stengsis ten būti. Draugai, kurie turite nuosavus automobilius, tai pasistengkite tiek nuvežti, kiek tik galima. Nevažiuokite pusiau tuščiais auto, nes daug yra pagėdaujančių vykti. Aš ir mano draugė, taip pat, labai norėtume pamatyti namą ir dalyvauti tame atidaryme. Bet, jeigu neatsiras geradarių, tai aišku, kad reikės pasilikti. Tokių yra daug.

Todėl, prašau visus draugus, kurie tik turite automobilius, tai važiuokite į atidarymą ir pamkite kiek tik galima tų, kurie norėtų ten dalyvauti. Iš to bus naudos ir Lietuvų Nam. Bendrovei ir gero padarysite draugams.

Susnikų Jurgis.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Joseph Garszwa
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 8-9770

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

DAILYDES
Patre
GERA ALGA. NUOLATINIS DARBAS
LIONS HEAD LAKE
PATERNON-HAMBURG-TURNPIKE
(Tarpie Paterson & Pompton Lakes, N. J.)
(120)

PRESERIAI
SPUNCIUOTOJAI IR KRYSERIAI
PRIE HOFFMAN MASINOS
WALFISH CLOTHING CO.
702 Broadway, N. Y. 5 lubos.
(118)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

REIKALINGOS OPERATORĖS
Sėkmingas darbas prie sijos
GERA ALGA. NUOLATINIS DARBAS
RANLEY FASHIONS
54 KNICKERBOCKER AVE.
BROOKLYN
Conarale Line to Morgan Ave. Station
Telefonas EVERgreen 8-4488
(120)

NAMU DARBININKA-MOTERIS. Būti laipsni vienai iš šeimos. Pagalbi prie valkūdo. Lengvas namų darbas. Gaila ant vietos. Kiek-tiek kalbanti angliskai.
GEINNEY 6-5761. (121)

State College, Miss. — New York Times redakcijos narys, kalbėdamas studentams, tvirtino, kad Amerika "turi teisę" spręsti pasaulio likimą.

Washington. — Valdžia pripažino fabrikantam teisę agitaut prieš uniiją.

Fotografas
Traukiu paveikslius familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslius ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir papildinū tokių dydžio, kokio pageidaujama. Tai jogi atnaujinu įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line.
Tel. GLEnnore 5-6191

PHILADELPHIA, PA.
ALDLD 10 kuopa organizuoja busų ekskursiją į Brooklyną ant Atidarymo Amerikos Lietuvių Kultūrinio Centro, kuris įvyks gegužės 30—May 30th.
Šiuomi pranešame, kad busas yra pasamdytas ir išvažiuos 10 valandą ryto, nuo svetainės 735 Fairmount Ave.
Kurie norite dalyvauti Amerikos Lietuvių Kultūrinio Centro atidarymo iškilmėje, prašome tuojau įsigyti bušo bilietus.
Bus gražus apsisvažinėjimas, linksmoje kompanijoje ir turėsime malonių pasimatymų su brooklyniečiais ir kitais Kultūriniam Centre.
Dėl bilietų prašome kreiptis į buso organizavimo Komisiją:
A. Galkus, 1127 Green St., K. Budzinskas ir Siaulinkienė.

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiame garbingas laido tuves
\$150
Koplyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiškal ir asmeniškai patarnauja už prielnamą atlyginimą.
Moderniškai įrengtos Koplyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. MARKET 2-5172

August Gustas BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenu ir tt., telefonuojkite
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių buketą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVERgreen 7-4774
Du kambariai šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilnuose namuose be ekstra išlaidų.
Du kambariai šermenų, didelis puikiai įrengtas kaimbarys pasikalbėjimui ir parūkymui.
Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

PAJESKOJIMAI
Pajieskau Katrinos Strakšienės (Sakalytės) ir Juozo Sakalo, gimusių Skuodo valsč. Kretings apskr., Budvietės kaimo, Lietuvoj. Turui labai svarbų reikala, malonėkite atsiiepti arba žinanti praneškite, už ką būsiu labai dėkingas — Ona Šmitaitė, 55 Cleveland Ave., Brockton 7, Mass. (116-118)

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinis
Dr. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

BAR & GRILL
LIETUVISKA ALUDE
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS
Kanados
Black Horse Ale
Joseph Zeidat, Jr.
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI
MONTELLO, MASS.
Didelis metinis bankietas. Rengia progresyvių Am. Piliečių Trečioji Partija, naudai Henry Wallace prezidentinių rinkimų, įvyks geg. 22 d. Liet. Taut. Nam. apatinėje salėje, 8 Vine St. Pradžią 7:30 v. v. Bus turkų vakarienė ir šokiai. Įžanga tik \$2. Kviečia Komitetas. (118-118)

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.
PIETŲS 60c. VAKARIENĖ 85c
Iš 5-ųjų patrovų Iš 7-ųjų patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ųjų Patrovų Geraį Šuderinto Valgio \$1.60
Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogų ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekviena šeštadienį įvyksta puota, pasivažiavimas bei parė. Prašome užsėti pasilinksmiti. Nesigallėsite.
Salę išnuomuoame dėl puotų, pokilių, krikštynų, šarų, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITEJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9612

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVISKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksmiti ir pasiškoti, uželsa pas "Green Star Bar and Grill," neš žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE, PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklynė
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Nuolankavimas Bosams Nepadeda Darbininkams Pagerinti Būvį

New Yorke, Hotel New Yorker dabar posėdžiaujančioje skrybėlinių konvencijoje unijos prezidentas Max Zaritsky raportavo, jog labai sunku pasidaryti susitarimą su bosais. Faktinai, sako jis, nepavyko "sutarčių atnaujinti pastaraisiais dviem metais."

Zaritsky yra paskilęs nuolankavimu bosams ir bandymu įtikinti jiems kandidatuojančių žangiojo judėjimo. Ir dabar, šioje konvencijoje jis pasisakė prieš Wallace, už rėmimą "laisvosios prekybos ir pramonės sistemos." O skrybėliniai lai pilvus susiveržę palauksia. Jo manymu, "pamažu daugiau laimėsia."

Queens Iškilmingai Pasitiks Taylorą

Didžiųjų sujudimų Queens gyventojai laukia, atvykstančio jiems kalbėti senatoriaus Glen H. Taylor, trečiosios partijos kandidato į vice-prezidentą. Wallace draugo. Taylor kalbės tenai birželio 7-tą, Sunnyside Gardens.

Taylorui pasitikti mobilizuojasi auto mašinų cavalcade. Jį pasitiks prie Star Square, Long Island City, važiuos per Queensbridge projektą, ant Steinway, Broadway ir Roosevelt Ave. iki Sunnyside Gardens.

Daugelis žymių piliečių jau užregistravę savo mašinas. Eiliniai piliečiai irgi planuoja naujai nuvažiuoti savo senąją fordą tai iškilmei.

Gaisras apgadinio bravurnės pastatą Stapleton, Staten Island.

Tūkstančiai Newyorkiečių Pasmerkė Franco ir Naminį Fašizmą

Tarp šimtų masinių mitingų įvykstančių mieste pastaraisiais laikais nebuvo kito tokio entuziastiško ir reikšmingo, koks įvyko Madison Square Gardene praėjusio pirmadienio vakarą, gegužės 17.

Mitingas buvo šauktas per Joint Anti-Fascist Committee, kuris teikia pagalbą Ispanijos liaudies kovojantiems prieš fašistą Franco. Kūrinį diktatūrą Ispanijoje. Ir kovoją prieš išgalėjimą naminio fašizmo mūsų šalyje. Jo veikėjai buvo pirmieji pašaukti Neamerikinių Veiksmų Komiteto, pirmieji atsisakę pilvų sliauzioti, išduoti narių sąrašus, atsisakę paneigti šalies konstituciją. Jie tapo pirmieji kankiniai naminio fašizmo už pavadinimą jo tikruoju vardu.

Mitingas buvo nepaprastai gambiai suplanuotas ir dramatiškai įvykdytas. Desėtkai kalbėtojų ir pirmo laipsnio menininkų, atrodė, negalėtų sutilpti vienoje programoje per istisą dieną. O vienok nuo 7:30 ištiko laiko ta programa visa pasinaudoti ir pirm 12-tos užbaigti.

Kalbos, sveikinimai buvo trumpi, bet taip sutvarkyti, jog kiekvienas jų palietė skirtingą reikalo sritį. Pasakyta viskas, kas reikalinga, tuo patimi teikiant progą čia atėjusiems išgirsti visus žymius kalbėtojus, darbuotojus, kovotojus: kongresmanus Marcantonio ir Isacson, daktarus Barsky ir Ward, autorius Fast, Maltz, Alvah Bessie ir kitus, paskilbusius teisininkus Rogge ir Crum, liaudies armijos vadą Modesto, menininkus Paul Draper, Federico Rey, Tina Ramirez, Pilar Gomez, viskupą Moulton. Taipgi iš-

girsti Pasionarijos ir kitų žymių kovotojų, atsiųstus sveikinimus.

Sunku būtų keliais žodžiais apsklembti jų įdomias ir reikšmingas kalbas, tad tenkinuosi tik teikimu bendrojo tikslu, sukurto vaizdo ir pasekmių.

Mitingo vyriausiais sūkais buvo: Nutraukti ryšius su Franco yaldžia Ispanijoje, nuimti embargo nuo liaudies, repti juos. Tuo klausimu rezoliucijos pasiūst Marshallui, Trigve Lie ir Austinui.

Atmeti fašistiską Mundt-Nixon bilį.

Jaudinantis buvo sveikinimas nuo 20,000 Ispanijos moterų, esančių Franco kalėjimuose.

Nepaprastą įspūdį paliko dalyvuiose sukvietimas ant estrados naminio fašizmo jau persekiojamų liaudies vadų. Tą išaukiamą atliko jau obeliskai pražydes vyskupas Moulton. Trumpoje kalboje jis pareiškė, kad praeties budelius ir tironus žmonės senai užmiršo, kuomet Patrick Henry, Paine... Rooseveltas liekasi liaudies tradicija. Po to jis perskaitė vardus šių dienų karžygių už laisvę, įskaitant komunistų vadus Williamsoną ir Dennisa.

Mitinge buvusieji tokie visi nuteistieji ar teisiamieji, tarpe ty ir Hollywoodo desimties atstovai, buvo iškviesti ant estrados, vyskupo pasitikti ir pasveikinti padavimu rankos, o 15-kos tūkstančių minios pasitikti atsistojimui ir audringai užsisteigusia ovacija.

Nepaprastai laktis ir miklūs ispanai šokėjai Rey, Gomez ir Ramirez; Paul Draper; taipgi Liaudies Philharmonia k a s Choras davė turtinę meno programą.

Paul Draper ir kalbėjo. Jo šokis taip pat vaizdavo ramų, darbštų amerikietį, kuris išnaudotojams pradėjus iš visų pusų ant jo minti iš karto vis atsiprašinėja išnaudotojų, kad jis jiems nepatiks. Tačiau pamatęs, kad nuolankavimui nebus galo, kad ir pilvų šliauždamas žmogus neįtikis išnaudotojui ir pavergėjui, atsisotja kovoti priešus, kaip privalo kovoti žmogus.

Pasirodo, ne tik daina, bet ir šokis gali kalbėti.

Rinkliavą pravedė žymus liaudies taktininkas, kalifornietis teisininkas Bartley Crum. Buvo aukų kelios po tūkstantį: viena nuo elektristų unijos, kitos nuo asmenų. Daugiau radosi po 500 dolerių, dar daugiau po 250, po 200 ir po šimtinę. Po ketvirtadalį šimto, dešimkių, ir penkinių buvo labai daug. Migla dolerių pakilo iš galerijų, daugiausia jaunimo, pirm to jau užsimokėjusio už jėgimą, čionai.

Akyregvje to, kad pastarosios savaitės bėgiu įvyko mieste šimtai masinių mitingų, keli iš jų skaitantieji dalyvius desėtkais tūkstančių, šis kovos prieš fašizmą spalvingas mitingas reikia skaityti didžiū liaudies nuopelnui. Jis rodo žmonių pasiryžimą budėti ir pridėti savo petį prie darbo išlaikymui laisvių sau ir pagelbėti tas laisvės atgauti kitiems.

Praplečia Sveikatos Planą

New Yorke iki šiol veikęs darbuvietaise sveikatos planas buvo leistas tik didžiosioms įstaigoms. Dabar jis prapleistas. Juomi leido naudotis ir toms įstaigoms, kuriose dirba 10 ar daugiau asmenų.

Komunistai Renka Puse Miliono Dolerių Kovai Prieš Mundt Bilį

Brooklyno biednuomenės apgyventoje Bedford-Stuyvesant sekcijoje veikianti komunistų organizacija suklėdė jai paskirtą ir klūbų priimtą kvotą kovos prieš Mundt bilį fondui 175 nūšimčiais. Tą darbą atliko trims dienomis ir apie tai telegrama pranešė generaliam partijos sekretoriui, Eugene Dennisui.

Greta to, kaip pranešama angliškame darbininkų dienraštyje Daily Workeryje, pasižadėjo gauti 75 naujus narius tarp gegužės 18-tos ir 30-tos.

Williamsburgiečių sekcija, kurioje veikia ir lietuvių komunistų klūbas, kol kas tebebuvo neužbaigusi kvotos. Tūli klūbai jau šia savaitę buvo užbaigę 500 ir iki 1,200 dolerių kvotas; bet atsilikusiai prilaiko sekciją. Kvotas sekcijų vadovybė skirsto atsizvelgiant į skaičių narių ir tas sąlygas, kuriose klūbams tenka veikti.

Vadovybė sekcijose sudaro klūbų organizatoriai arba jų pavaduotojai ir kiti valdybų nariai.

Kvotas sukelti nėra lengva. Komunistai ir jų simpatikai, didelėje didžiumoje, yra eiliniai darbo žmonės, turintieji mažiausias pajamas, jų stambią dalį praleidžiantieji savuose liaudies judėjimuose.

Tačiau kiekvienas skaito šią užduotį vyriausia, kadangi žino, jog negalima dasileisti pralaimėjimo prieš fašizmą. Mundt bilius yra fašizmas, pridengtas riksmu prieš komunizmą, kaip kad buvo pridengtas Italijoje, Vokietijoje, Japonijoje ruošiant pasauliui vergiją ir naują karą.

L. K. N.

Mirė

Casimir Cuches, 67 m. amžiaus, gyveno 145 South 4th St., Brooklyne, mirė geg. 17 d., Greenpoint ligoninėje. Kūnas pašarvotas grab. J. Garšvos koplyčioje, 231 Bedford Ave.

Laidotuvės įvyks geg. 20 d., 2 val. dieną, Mt. Olivet kapinėse. Velionis paliko nuliūdime tris sūnus. Laidotuvių apeigomis rūpinasi grab. Garšva.

Anna Walsh, 85 m. amžiaus, gyveno 98 Lynch St., Brooklyne, mirė geg. 17 d., namuose. Kūnas pašarvotas grab. Povilo Gusto koplyčioje, 354 Marcy Ave. Laidotuvės įvyks geg. 20 d., šv. Jono kapinėse. Velionė paliko nuliūdime dukterį. Laidotuvių apeigomis rūpinasi graborius Gustas.

Siųskite Siuntinius į LIETUVĄ Ir į visas kitas Europos dalis. Pilnai aprausta ir mufitas apmokėtas per THE LEONARD TRADING CO. 63 Park Row, New York 7, N. Y. CORTLANDT 7-3862 (422)

Peter Kapiskas

Kolegijos Studentai Smerkia Nubaltinimą Studentų Šmeižiko

Šeši šimtai New York City College studentų praėjusį pirmadienį priėmė Miesto Tarybos didžiūmos vadui Sharkey laišką, kuriame smerkia tarybą už nubaltinimą savo nario Hugh Quinn.

Quinn studentams prasikalto jų įtarimu padėgejais, ką studentai skaito kriminališku šmeižtu. Jis įtarė pažangiuosius studentus padėgus Army Hall praėjusio sausio mėnesi. Tačiau tam neturėjo faktų, padėgejai ir šiandien tebėra neišskirti. Studentai tai lygina reichstago provokacijai.

Darbininkų atstovas taryboje Benjamin J. Davis dėl to praėjusią savaitę buvo pasiūlęs tarybai ištirti Quinną. Vietoje sudrausti Quinną, tarybos didžiūma nutarė pasmerkti Davisą už reikalavimą, kad Quinnas būtų ištirtas, kad jis turėtų piktą įtarimą studentų įrodyti faktais arba atšaukti.

Šis tarybos elgesys — baltinimas Quinn — ir išaukė studentų protestą. Protestavusieji visi yra tos buvusios padegtos Army Hall dalyviai. O kuris gi norėtų nekaltai būti įtartas kriminalistu-padėgeju? Ypač užgauna, kada tokį įtarimą iškelia asmuo, kuris turėtų būti atsakingas, yra miesto tarybos narys.

Kūdikis— Ne Nuomininkas

Nuomininkų su namų savininkais byloje, Bronx, teisėjas Christopher C. McGrath patvarkė, kad kūdikis "yra Dievo daviny, o ne nuomininkas. Tad dėl padaugėjimo šeimos pribuvimu naujagimio ar kelių šeima neskaitoma padidėjusia nuomininkais. Negalima dėl to šeimos išmesti ar reikalauti daugiau nuomos.

Miesto kelios vidurinės mokyklos, dieninės ir vakarinės, veiks ir vidurvasariu, kad galėtų jomis naudotis norintieji paskubėti baigti mokslą.

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: {1-12 ryte
{6-8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimą.
Telefonas EVergreen 4-0208

GERI PIETUS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgai. Taipgi daržovių ir pienujų valgį gražus pasirinkimas.

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

Teisėjas Pasisakė Prieš Draudimą Pikietuotų

Ne visai tais žodžiais, bet dar garsesniu darbu teisėjas Harry G. Andrews patvirtino teisę pikietuoti. Jis išmetė kaltinimą prieš pikietuotoją Terry Robinson, CIO Public Workers organizatorę.

Robinson buvo areštuota gegužės 10-tą, pikietuojant už streikuotą Armour skerdyklą ir mėsos pakuotuvę, 40th St. ir 11th Ave., New Yorke.

Baigia tyrinėti nuomų ir namų užlaikymo lėšų stovį New Yorke. Tyrimas pradėtas savininkams pareikalavus pakelti nuomas 15 nuosimčių, o nuomininkams reikalaujant numesti nuomas 5 nuosimčių. Tyrimui parinkta 48,000 tipiškių butų.

Newyorkietis špokas pagarsėjo šiomis dienomis, kada vieną gražią dieną šeimininkė, 2 Elwood St. gyventoja, apsižiūrėjo, jog špokienė per vaikų susisukusi lizdą ant jos mapos.

SUSIRINKIMAI
RICHMOND HILL-EAST
NEW YORK, N. Y.
LLD 185 kp. susirinkimas įvyks geg. 19 d., Kultūros Centre, 110-06 Atlantic Ave., 8 v. v. Nariai, kurie galite, malonėkite dalyvauti, kurie dar neužsimokėję už šiuos metus, malonėkite užsimokėti. — V. P. (117-118)

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8868
Valandos: {9-12 ryte
{1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta.

JEROME HURWITZ B. S. A. O.
OPTOMETRISTAS
Mės patys ištekiname stiklus, pritaikom jūsų regėjimui.
830 BROADWAY EV. 8-2123
Atdara kas vakarą iki 8-tos — Penktadieniais uždara

Miesto CIO Parems Chrysleriečius

Didžiojo New Yorko CIO Taryba pasiuntė telegramą Chryslerio darbininkams, streikuojantiems už "aukštesnes algas ir geresnį gyvenimo lygį." Mūsų šis CIO pareiškia, jog automobilistai "kovoja už visų CIO narių reikalus."

Streike jau randasi tos firmos 75,000 darbininkų.

Brooklyne du vyrai areštuoti ir sulauktyti vienas — be kaucijos, o kitas po \$10,000 kaucijos. Juos kaltina atlikus 20 ar daugiau apipilimų.

Staigus lietus pirmadienio vakarą buvo užplukdes Foch Boulevard tarp 146th ir 147th Sts., Ozone Parke.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

PEIST LANE
DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visokiausios vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambarių reikmenys už gresiai žemas kainas.

RECEPTŲ SPECIALISTAI
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

JŪSŲ AKYS
yra
JŪSŲ BUTIS

SAUGOKITE JAS GERAI
Duokite išgaminuoti savo akis ir 'užimkite tiesa apie savo akis'

Jerome Hurwitz B. S. A. O.
OPTOMETRISTAS
Mės patys ištekiname stiklus, pritaikom jūsų regėjimui.
830 BROADWAY EV. 8-2123
Atdara kas vakarą iki 8-tos — Penktadieniais uždara

Graži įvairybė. Kostumų, džiulerių, Suknelėm, setal Elgin, American, Babilmo, Latkrodžiai Longines, Bulova, Gruen, Hamilton, Benrus, etc. Vėliausiu madų Motery ir Vyrų Dalmontiniai žiedai.

Now is the time to choose the perfect gift... a Parker "51" pen and matching pencil. The demand will be great... so avoid disappointment... choose tomorrow!
\$17.50

ROBERT LIPTON
Jeweler
701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn